

SOKOLSKI GLASNIK

GLASILO SAVEZA SOKOLA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

Mesečni prilog „Sokolska prosveta“

Ljubljana,
1 decembra 1933.

Izlazi svakog petka • Godišnja pretplata 50 Din • Uredništvo i uprava nalazi se u Učiteljskoj tiskari, Frančiškanska
ulica 6, telefon broj 2177 • Račun poštanske štedionice broj 12.943 • Oglasi po ceniku • Rukopisi se ne vraćaju

God. IV
Broj 48

15 obletnica 1 decembra, našeg državnog i sokolskog praznika

Bilo je 1 decembra 1918. godine, kada je tadašnji Regent, sadanji Kralj Jugoslavije Aleksandar I pred predstavnicima našega naroda izrekao ove reči:

„...Uveren sam, da ovim činom ispunjavam Svoju vladarsku dužnost, jer njim samo prividim konačno u delo ono, što su najboliji sinovi naše kraljevine, sve tri vere, sva tri imena, s obe strane Dunava, Save i Drine počeli pripremati za vlaže blažene uspomene Moga deda Kneza Aleksandra I i Kneza Mihajla, koju je istorija ovekovečila, značajna je i za pojedinca i za zajednicu, jer smo tu uspomenu sa sokolskim, državljanskim i nacionalnim vaspitanjem preuzeuli na sebe da nam bude silan potstrek našim činima.“

Mi Sokoli uvek smo nastojali da pomognemo narodu do pobjede njegovih idealja. Delovali smo pozitivno i s time odstranjivali zapreke, koje su imale da narod zadržava u njegovom razvoju. Svakog uspeha, koji su postigli pojedinci ili naša skupnost na bilo kome području života i rada, posebice sokolskog, a javnog uopšte, prinosimo na korist opšte narodne dobrobiti. Tako izdašno, a posve dragovoljno, pomažemo celini, s čime narod dobija na ugledu, dobrome imenu, autoritetu, jačajući tako svoju egzistenciju i otpornost i množeći svoju odbranbenu snagu. Sokoli su štit i mač naroda! Sokoli su sok i možak otadžbine!

Svaki naš pojedinac, koji se je sokolski vaspitavao, zna, da je Sokolstvo živa tvorba htenja i volje, koja želi da bude pretstavnicom naših mera svih dobara narodnoga zdravlja. Sve moralne i fizičke kreposti, koje narodu namiče sokolsko vaspitno delovanje, trebaju da se zrcale u značaju naše nacije, na kojoj jedino počiva sva snaga i veličina države.

A kako pak u Jugoslaviji jugoslovenski nacionalizam kroči realnim putem rada i s idejom slovenskog sokolskog bratstva u širini Slovenstva, naše je državljanske i nacionalno vaspitanje ono stvarno sredstvo, koje naš narod postavlja u isti red s ostalim bratskim slovenskim narodima. I sva ka tečevina u tom pogledu naša je zajednička svojina, jer je plod naših zajedničkih napora.

Ne priznajemo privilegija, jer je naša borba uperena protiv svakoga iskorističanja. Hoćemo da savesno vaspitno podižemo moralnu i fizičku kakvoću pojedinca, da budemo u mogućnosti izvesti narod iz svih teškoća, zapreka i nevolja i privesti ga lepšemu životu. Svemu zlu, koje danas tare narod, izvor je u nama samima, i zato treba da lekovita vrelca proteku takođe iz nas samih. Mi Sokoli — ako ustreba — otvorimo i vene svoje, ako bi bilo potrebno da se narod izleči i njegova sloboda sačuva našom krvlju!

Nećemo dozvoliti da iko živi i radi na štetu naroda, njegove časti i njegove samostalnosti! Ko ne vrši svoje dužnosti, koje svaki mora da ima prema potrebama i zahtevima sadašnjice, taj nema prava ni na tečevine, koje dozrevaju iz smotrenog rada na korist zajednice! »Budimo radini! Budućnost pripada radinom i smeonom!« Tako nas uči Tirš!

Po petnaest put obnavlja se naš Prvi decembar. Još uvek odjekuju kraljevske reči širom cele otadžbine. Mi Sokoli svesni smo svoga položaja u narodu i žao nam je, da nismo za tih petnaest godina stvorili još i mnogo više za opštu dobrobit, da nismo stvorili bar toliko, koliko se visoko dižu u visine plamenovi naše iskrene ljubavi prema našoj otadžbini; da bi činima još vidnije dokazali vernost svojih sokolskih duša prema svima onima, koji su nam braća po krvi i jeziku, a koji još nisu okupljeni pod našim zastavama.

Hoćemo da počnemo, da podradimo s podvojenim silama, da se pokažemo blagodarnima svome Kralju, koji nas je zdržio u Jugoslaviji, i da se mislima i činima iskažemo svesnim, neustrašivim, požrtvovnim glasnicima slovenskog sokolskog bratstva!

Ljubljana, 1 decembra 1933.

E. L. GANGL

Prvi decembar

Navršuje se petnaesta godina od našeg političkog ujedinjenja. U životu jednoga naroda ne dugi, pače jedva primetljiv rok, ali ipak dovoljno dug da se izvesnom sigurnošću može postaviti prognoza za najbližu budućnost a od ove za dalju.

Cini nam se, da smo prešli najpogibeljnije vreme vremena i previranja u duši narodnoj. Nismo prebrdili sve neprilike što se na pozornici svetskog zbivanja sa raznih strana prave novo nadolosom narodu u njegovom streljanju k jedinstvu narodnom, ali smo prešli one najpogibeljnije, to jest one, koje nalaze razlog svome postojanju u nama samima, u brazdama što ih je prošlost tudim plugom izorala na njivi narodnoj, u tradiciji tri plemena, jednom reči u svemu onome što nas može razdvajati. Izgleda nam, da smo povodom najvećeg dogadaja od Ujedinjenja na ovamo, povodom Sestanarskog Manifesta, pobedili u sebi prošlost i ono što nas je po htenju i zamišli drugih imalo razdvojiti; da smo iz stanja teze i antiteze prešli u stanje sinteze, usredstredene u misao Jugoslovenstva.

Misao jedinstva narodnog, i po prirodnoj svojoj snazi, i po pozivu što mu ga je dala Providnost u životu naroda, iznala je pobedu nad načelom

trojstva, podobnima da za nauvek doveđe u pitanje oslobođenje Južnih Slovaca od presizanja inočnih naroda i od služenja njihovim ciljevima. Imade još koji se tugaljivim okom obaziru na nedavnu prošlost, u želji da se vrate vremena, koja su u nepovrat posla, kao što ima još više onih, koji u vremenu i previranju južnoslovenskih država i državica u ranom srednjem veku i u mutnim odašnjim zbivanjima vide alfa i omega svake državljanske mudrosti. Imade još takvih „žabaca tužnopočajaca“, i oni se amo tamo povajljivo kod sva tri plemena u oblicima razne vrste i prirode i red je držati ih na oko, ali je prestala pogibelj za narodno jedinstvo, koju su oni prestatljali. Prestala je pred pojavom jugovenske narodne i državne svesti, koja je prodrla u sva naša i najzakutnija naselja. Jest, mi smo danas u nasoj ogromnoj većini Jugosloveni, i nisu samo grbovi i zastave, koji nas ujedinjavaju, nego srca i duše naše i razum naš. Uvideli smo svi i Hrvati i Slovenci i Srbi da se može biti dobar Srb, dobar Slovenac, dobar Hrvat a u isto vreme i dobar Jugosloven. Tezi plemenske rastrojenosti suprotstavila se je antiteza narodnog jedinstva, da dađu kao sintzu Jugoslovenstvo. U tome je naš ogroman napredak od Šestja-

Zdravo!

Dr. Hugo Werk, Zagreb

Naš praznik

Gledanje na 1 decembar

Petnaest godina je proteklo od onog znamenitog dana, kada smo se posle dugih stradanja i mnogih borbi našli ujedinjeni.

Petnaest godina našeg zajedničkog života pokazuje jedan, u svetu retko viden napredak u svima pravcima. U jednom tempu punom zamahta razvile su se naše slikovite snage do najveće mere i dale rezultate kakvi se kod drugih naroda ne postižu za čitav vek.

Sačuvane i nabujale energije našeg naroda, našav se u slobodi, urodile su retkim plodom. Oslobođen od svih tudinskih stega i okvira, naš narodni duh dao se na jedno veliko stvaranje i podizanje. Ono što je ranije čamilo u tami ropstva, venulo i usušilo se, sad se prenulo i osvezilo, dobilo dahu i uzmaha i korača napred.

Nov život poletan i snažan prouzrokuje kroz sve krajeve širom domovine, dotakao se dušu svakoga i pokrenuo sve na rad i stvaranje onog boljeg i višeg za čim smo uvek težili, ali nam je tudinska obest sputavala svaku akciju i ubijala u klici svaki potlet.

U toku naše nove istorije ovih petnaest godina predstavljaju jedan sjajan period našeg velikog napredovanja i podizanja. I pored svih smetnji i poteškoća — jer bez njih nije ni jedan progres — koje su iskravale na putu našeg napredovanja, mi smo, na viknuti na tegobe, savladavali sve teš-

koće i otklanjali sve smetnje. Kročili smo napred stalno, vršeći svoju zadaru, sa puno volje ispunjavajući svoju misiju, sa puno vere sve u bolju budućnost našeg naroda!

Nu ako bi neko, naviknut na staru, nepovratnu vremena, i kome je savest zamagljena a duša zatrovana tudinštinom, pokušao da negira naše jedinstvo i da priča o nekoj decobi i nemogućnosti zajedničkog života, ovakov, kakav je, mi mu dovikujemo punim glasom, da je Sokolstvo demantih bolesnih pričanja i da su Sokoli neoborivi dokumenti koji najuhedljivije potvrđuju snagu i čvrstinu naše zajednice, da su Sokoli živi dokaz ne-pokolebljivog jedinstva!

Prvi decembar je ona visoka tačka na našem istorijskom horizontu, sa kojoj gledamo na ono što je bilo pre i što se dešava posle nje. On čini preokret u sudbini našeg naroda.

Pre nje, vidimo težak i mučan život, ispunjen patnjama, borbama i stradanjima. Vidimo jedno dugi i predugo robovanje i propadanje. Kroz tamo robovanja naziremo malo svetlih momenata našeg kraljevanja i carevanja, koji su ulevali veru u vaskrsenje i krepili nadu u spasenje! I posle dužih borbi i velikih žrtava izvojevalo se spasenje i došao je vaskrs — 1 decembar.

Posle ovog dana vidimo naš čitav narod ujedinjen i sloboden kako se

razvija i napreduje, udarajući temelje svojoj boljoj i svetlijoj budućnosti. Otduta 1 decembar ima za nas naročiti značaj, značaj velikog, sudobosnog dana u životu našeg naroda. Zato ga proslavljamo kao istorijski dan s puno nacionalnog ponosa i radosti.

Nu, naše slavlje ne treba samo da nas ispuni osećajima pjeteta, prema jednom velikom dogadaju, već treba da nas potstakne na razmišljanje, kako se do njega došlo. I u tom osvrtu, u toj istorijskoj analizi, videćemo, da ono što je najlepše i što izaziva naše divljenje jeste ona slavna epska borba, koju je naš narod tako dugo vodio bez predaha i odmora i koja je ispunjena junačkim podvizima, kakve nalazimo samo kod najslavnijih naroda sveta.

Stoga ovaj dan ne treba da bude samo zabeležen u analima i da tamo ostane kao grada za pisanje naše povesti, već treba da se upiše u srca celog naroda i s njim zajedno večno da živi, predavan od pokolenja pokolenju, kao onaj besmrtni epos kosovski, koji je kroz vekove bio uteha i potstrek da se živi i boriti u nadi, da će svanuti dan vaskrsa. I kad narodna duša upije u sebe ovaj dogadaj i kad ga narod svojom bujnom maštom pretvori u legendu, kao što je guslar učinio s Vidovdanom, davši mu svu draž narodnog mitosa, onda će on večno živeti i potseći buduća pokolenja, da se do nje došlo samo borbom i žrtvama. I tada će se naš praznik slaviti još oduševljenje i prisnje, jer: »Sve će sijajnji i čudesniji u vječeve bivat dublje!«

On će biti simbol naših uspeha i triumf naših pobeda.

Dura Brzaković, Beograd.

Govor za prvi decembar 1933

Šta mi činimo i kako se vladamo u obična i »srećna« vremena? Ono što je uravnoteženim propisom određeno — i što nas u stvari malo staje. Dode li iznenada redak i neodložan slučaj izazivanja, mi reagiramo i izvan i iznad propisa. Ako to što je retko postane iz nevolje pravilom, onda su vremena nova i neobična. Ako su vremena neobična i traže od živih ljudi i drugačije i više, onda moramo i mi da činimo i drugačije i više. Svi propisi imaju uvek neku širinu između minimuma i maksimuma. To je već priznanje artificijalnosti, koja se na životu samo okušava. Postoji zaista nešto i izvan propisa, naročito onda ako je u pitanju opšte i zajedničko. Opšta i zajedničko bitno je okarakterisano partikularnim sa dve strane: sve čestice zajedno stvaraju i sačinjavaju ono što je zajedničko, bez čestice nema i ne može biti niti zajedničko; a drugo je, da je svaka čestica uvek i samo neizdeljen deo u celom i da sve što celo snosi, pa bilo u kome smislu, pa da se i razdeljuje i odnosi i na svaki deo, hteo on ili ne hteo.

Ravnoteža moralnog i materijalnog traženja i davanja između dela i zajednice je jedina osnova mira i mogućnosti onoga što se zove sreća i blagostanje. Traži li se drugačije i više, t. j. treba li više i drugačije mora se i davati drugačije i više! To više što se traži u stvari taj manjak, on nastaje ili jačim nemanjem usled gubitka imanoga bez ići neposredne krivice, ili smanjenjem imanja, usled novog i stalnog oduzimanja, bilo to voljno ili nevoljno, sada, juči ili danas, ili napokon usled smanjenog, presečnog ili stran-guliranog normalnog priroda. Ako je to jedanput generalno diagnostičano, t. j. da se traži drugačije i više, onda ostaje da se nade i odredi: šta je to što treba više dati, odakle i ka-

mo i na materijalna i na moralna dobra. Pretpostavimo da neka iznenadna i tajanstvena sila sve to vodi. Pretpostavimo da neka iznenadna i tajanstvena sila sve to vodi. Pretpostavimo da se stvorii novi prepis za novo uravnoteženje života. Je li moguće da bi sve sni i slobodni ljudi ostali pri tome troši, mrtvi i apatični, pa bilo da dove do te sili ili da ne dode? Ima li uopšte i da li je moguće da bude takve sile na svetu, da satre i da uništi svu svest i slobodu duha čovečjeg, i da ga stvorii po podobiju mašine ili mašinske dela, koji se samo mehanički i u fizikalnom sklopu može i hoće da okreće i da vrti, i da tu nade cilj i svrhu, i da onda zadovoljno živi? Ne bude li momentano iz budi kakovih razloga fizičko mehaničke sile na raspoređenju, pa da centralno i u velikom obujmu stavi u pogon nova pokretnica i nove zakone, — još uvek preostala je rezervni bezbroj malih sili, i u mestu jednog ognja mogu da se zapale mnogobrojni sitni plamenovi. U oblačaju dešava se sasvim isto. Zla je zabuna isticati odmah sumnju u uspeh, prognosticirati odmah sigurnu slabost i rascepkanost snaga, gristi se slikama lošega iskustva, i prijeljkivati neku simpatičnu tiraniju kao jedini lik, — tako kao što je već prevazišlo sve granice trpljivosti zdravog razuma, kada se još neprestano traže beskrajne i jalova dogovaranja i glasanja o svemu tome. Situacija dana kao opšta slika mnogo liči uproštenom slučaju, gde je neko baš tu pored nas pao u nevolju. Sami smo mi taj pojedinac što nije pao u nevolju i taj što je zaista u nevolji. Sa moralnoga gledišta najjače je stvar neodložna. Valja pružiti ruku pomoći i pojedinačno, individualno, partikularno i lično. Zato treba neka prostodušna čula. Treba prvo videti nevolju. Danas nije dosta da se u si toj setnji slučajno nade ili izbegne tuđu nevolju. Nego treba tražiti nevolju, ići nevolji na noge, krenuti se na put, ne odmah kao spasitelj, nego kao obi-

čan i dobar čovek. I onda osećiti dužnost, neku svoju dužnost, malu, neznačitu, sitnu i izdeljenu. U tome aktivnom traženju dobrog dela skromno i lično, leži zadaća današnjeg pravoga moralu. To aktivno, nebirano i neposredno u delu, to je glavno. Kolikogod to bilo ili izgledalo sitno i malo, ne treba padati u vuče jame bojazni, kajih je čisti razum prepun. Treba pomnožiti sitnu stvar sa milijonom, pa će se drugo videti i drugo saznati. Narodni život istina nije prosta pijaca, ali i ovde veća potreba i veća potražnja izaziva i podiže i cenu i vrednost potrebnoga. Preti opasnost, da taj narodni život ostane zaista pukim tržištem taština, ako i ovde ne dove do realne a dobrovoljne izmene moralnih i materijalnih dobara između jakih i slabih. U potrošnji leži regulator i proizvodnje. A u zanimanju, u vežbi, u praktici pomagačkog posla razvija se snaga stvaranja boljega na obe strane.

Mobilizacija i gotovost pojedinačne dobrovoljačke snage, i moralno i materijalno, jeste ogroman i živi izvor, potreban koga mi danas žedni stojimo. Za opšte imanje nema opstanka bez davanja! Za uzimanje nema ništa bez štednje! Za zetvu nema uspeha bez sejanja! Nevolja je konačni i vrhovni zakonodavac za sva naša junakstva i sve naše vrline. Varali smo se i uvek se varamo kad god pomislimo da se odmaramo, da posao prevarimo, da predemo lako u uživanje. Naše stvaralačko delo je sa oslobodenjem i ujedinjenjem tek započeto. Više garancija imaju da se upregnju u mučan i težak zadatak prvo da to razumu i da sveeno uvide, da će budućim naslednicima našim moći biti lepše, ugodnije i sigurnije samo tako, ako mi danas stisnemo zube i održimo i otrpimo naše življenje bez neposrednog ličnog uživanja! Moralni problem toga uživanja i njegova opšta determinacija to je

glavno. Partikularna individua ima svoje pravo i za opstanak, a ne kamo li za uživanje tek onda, ako je u neprekinitoj vezi sa precima i potomcima naša svoj pravi zadatki. Ako je ta veza integralna i duboka, onda nastaje vedrino i blagost duševnoga raspoloženja ma da su vremena teška. Ta i takova vremena baš jesu ono, što očeličava i što odabira! Samo u nevolji i u muci stvaraju se i postaju države i narodi da mogu da opstanu. Teško nama ako samo radimo prema plati i prema propisima. U svetu godini daleke uspomene na Raspetogu, mi imamo njegov božanski lik tu pred nama i u blizini. To je taj naš narod u njegovim slabijim delovima, koji se danas nalaze u nuždi.

Malo je neprestano pisati i govoriti lepe reči, nego treba raditi dobra dela! Ja ne znam ni jedan sokolski zakon, koji bi bio izuzetan od zakona moralu! Ja ne znam ni jedan sokolski

rad, koji bi smeo biti sit, dokon, lukuzan i zališan. Ja ne znam ni jednu sokolsku radost, koja bi mogla biti veća od radosti da se slabom i nekom pomogne. Ja ne znam ništa u sokolskoj organizaciji da bi smetalo i zabranjivalo pojedinačnim plemenitim postupak! Ja ne znam ni jednu telesnu vežbu, da bi išta vredila bez duševne i duhovne vežbe! Ja ne znam ni jednu grupu narodne snage, koja bi u času pitanja osnove i podloge života naroda, smela da se sakrije za neku svest svog naroditih i dogmatičkih određenja! Ja ne znam ni jednu živu snagu, koja ne bi umela da se odmah prilagodi potrebama. Ja ne znam ni jedan sokolski slet, koji bi bio vredniji od podizanja čestitoga zdencu ili od gradića jedne zdrave kuće na sebi! — Treba ući u život i za Sokolstvo znači ispuniti život odgovarajućim radom, pomiriti se sa sudbinom, i zagrejati se

potrebnom ljubavlju. Zato je dobro delo i sokolsko delo! Jaki moraju pomoći slabima, da zajednica na jednakosti duha i tela bude jaka! Nema logike, koja ikome živome opravdano dozvoljava da postavi nevolju u tudi delu krug. Nema moralu, koji bi ikada branio i prečio pomoći bližnjem. Nema razumnog razloga za junački stid, ako bi po prirodi stvari dana pomoći bila ili izgledala neznačna i mala. Niže bilo, nema i neće nikada biti dovoljno mrtvih lanaca propisa i zakona za jedino živi i sada težak život naš! Zato je dobro delo i pravo sokolsko delo. Nikada nije dockan kad priznamo, da nismo dobro razumeli promisao. Čudesno je to sve za nas, i mi to ne možemo saznati, nego se samo sa radošću pokoriti. U to ime svoj braći i svim sestrastima: Zdravo!

Dr. Laza Popović, Zagreb.

Sokolska petnaestogodišnjica 1 decembra

Rad slikara br. Stevana Aleksovovića Ljutika, Durđenovac

IDEJA Slike

Jaki i neoborivi stav Jugoslavenskog Sokola na našoj zemlji uz obalu mora. Vedar ali junak i spreman pogled preko mora, odakle se nastoji da ugrozi našu snagu. Sokola je desnim krilom zakrilio Beli orao. Iz daljine sa naše strane — iz naše zemlje — doleću u 3 reda (sokolska disciplina prikazana) bezbrojni Sokoli u pomoći personalificiranoj sokolskoj snazi na moru (mladiću). Na zastavi se vidi geslo: »Na braniku i pomoći rodu svom!« — Uz obalu Dubrovnik.

ce velike slobode i jedinstva, sunce mira, napretka i pobede.

Petnaest leta je prošlo otako preko naših njiva i gajeva bruij veličanstvena himna beloj zori. Bruji i odjekuje majestetska simfonija herojske rase ponosa i bola. Ravno podrug dekade mi trojmeni, a jednokrvni, stamamo se i slevamo u jedno zdravo i uznesno sreću jugoslovensko.

Provjednost Božja izražava se u viđu trokuta s okom na sredini. Takav pak trokut divan obeležen je i s 1 XII 1918 na ovom delu zemlje. U tom trokutu jednokrvne braće počiva sveizmirno oko Božje i ravna ovim istorodnim svetom.

Pre petnaest godina, na današnjem danu pojavilo se praskozorje velikog našeg svanuća. I mi sad razdragano gledamo, kako se našim nebom penje sun-

ce na ovu značajnu godišnjicu, u polovini druge dekade našeg snažnog državnog života, lete naše sokolske mujevite misli na krilima duha širokem cele Jugoslavije — te divine kristalizacione tačke najboljih nam snova. Gromoglasnim pozdravom zahvalnosti pozdravljamo mi Sokoli sve znane i neznane, žive i pomrle borce, štò imenu svome steklo se večni spomen, ukazujući svojim bes-

mrtnim delima, kao putokazom, staze do Prvi decembra i svih njegovih eminacija.

Prvi naš pozdrav zahvalnosti hrli pred prestolje sokolskog Kralja Aleksandra I, Jugoslovena, koji je uz velikog svog Oca, Kralja Petra Oslobođenja sa Prvim decembrom destilovan i realizovao suštinsku misao sokolskog evangelija. Kralj naš, leteci pred so-

potekla iz dubine slovenske narodne duše.

Moderna Germanija danas navlači svome narodu teške čizme na noge a na uniforme jurišni bataljona stavljaju krst sekire kao znak revanša za »uniženu« čast Rajhae. A taj krst viđao se u Nemačkoj pre nekoliko godina samo ovde onde. Prezrena rulja su bili oni što su na svojim odoroma nosili taj znak. Sada, pod tim znakom, kleči cela Nemačka, verujući, da će jednom ceo svet pod tim znakom pokleknuti. Uticajem akcije i forme narod je jednodušno pošao napred, pa makar i u propast.

Daleko smo od toga da slične recepte harangiranja, osvajanja i vrednja primenimo u svojoj sokolskoj akciji i formi. Ali nešto se mora učiniti. Naš narod je osvojio sebi zemlju, stvorio je sebi državu, povratio je sebi staru slobodu. I sada je, u previranju, u zamahu novih materijalnih i duhovnih stvaranja, u naletu, od čijeg pravca zavisi celokupna njegova budućnost. Koliko je Sokolstvo doprinelo za stvaranje jedne opšte jugoslovenske orientacije nije važno ispitati. Važna je pri tome previranju dalja sokolska akcija. Onako isto kao što je narod

kolskim jatom u sunčanom visu, pravi je i srečni kompozitor jugoslovenskog državljanstva i nacionalnosti. On je naš kondifikator, koji određuje pravac našeg života za decenije, za vekove. Kraljevi pak Petar, starešina i Prestolonaslednik naš, mirisni je popoljak ruže jerihonske u zemlji jugoslovenskoj. On je osmejak zore sokolske i namestaj još beljega i sunčanijeg nam dana.

I pored položenog snažnog temelja držav ног, te obezbedenih granica premnogom krvljivim iskopljene zemlje — ipak je još naša otadžbina u tami, i mnogi putovi po njoj neosvetljeni su i neoznačeni. Mnogi vode putovi u prospast i ukriivo. Svaki pravi Soko neka bude pouzdani putokaz po dobrim putovima, što će voditi rod naš do veličine i slave.

Soko neka bude umni i najkorisniji radnik u narodu. Neka je kao popljuvac, što ga zvezde zemlji daruju za sivu svakidašnjicu života. Dobar Soko pun je idealja, jer su jedino oni sposobni antisklerozin, koji čuva od životne učmalosti. Sokolski pak idealni ostvarljivi su i praktični, jer su čisti i pravi. Ti idealni ne mogu da budu odviši nerealni, bazirani na emotivnosti, što prelazi u sentimentalnost. Mi smo protiv svakog oduševljenja bez aktivnosti. Jer Sloveni, već po svojoj biti, često zapadaju u bolećivo, opasno i isprazno čuvstvovanje. Dobro nas zato uči pretsednik bratske i sokolske države br Toma Masarik kada kaže: »Ja ne potcenjujem ni idealističko slovensko oduševljenje — ali mi je ipak draže — mnogo draže Slovenstvo snažnih mišića«. Slovenstvo mišića zdravih i ustrepotalih sa isto takvim idealima — to je taj kratak i jasan zadatak Tisecog Soko.

Svaki vojnik naše vojske ima da »odbaci dela tamna, i svu neku se obuku i naoružaju s oružjem videla«, da tako oslobodimo otadžbinu od duhovnog ropsstva.

Bratstvo naših sa zemlje uzvinjnih krila neka osvoji nebo, smatrajući ga za svoju drugu zemlju. I duša da nam se napuni sa svetlim i gorućim zvezdama, koje će raspršavati mrak. Krilima sokolskim pak da uklanjamo oblake sa tih zvezda, da nam svod duše bude čist i nepomučen, vodeći nas obasjan u regione napretka.

Od svakog drveta do koga dodećemo nacinimo strelu, s kojom ćemo goñiti oblake sa sokolskog svoda. Osnujmo naše carstvo svetlosti, i vinimo se u čiste regije sokolske zlatne vatre. Sunčane zrake udevajmo u iglu, (kao devojku u priči), i vezimo na postavu narodnog života, koji potrebuje ognjevine, da odake volje i delatnosti.

Petnaestogodišnjici Prvog decembra trokratni: Zdravo!

Franjo Piha, Sušine-Durđenovac.

Akcija i forma

Možda nije zgodno da se baš današ o tome govori. Možda svećanost dana traži svećanije raspoloženje. Možda ova pitanja valja ostaviti za naše radne sokolske dane.

Ne! Baš danas je momenat da se činjenicama otvoreno pogleda u oči. Danas se kroz ceo naš duhovni organizam prelamanju misli svih naših nacionalnih tragedija; danas mi osećamo slast oslobođenja i goricu moralne i materijalne krize naše sadašnjice; danas upiremo pogled u budućnost; danas, o Prvom decembru, najznačajnijem danu, što ga je ikada naš narod imao u svojoj istoriji!

Danas smo mi dužni da pogledamo duž svojih sokolskih redova. Na dvanaest miliona Jugoslovena, imamo svega oko tri stotine hiljade sokolskih pripadnika. Na ogromnoj teritoriji od Ključa na Dunavu pa do Kvarnera imamo oko dve hiljade sokolskih jedinica.

A nije tačno da nas ne bi moglo biti više. Nije istina da omladina i stariji ljudi ne bi hteli postati Sokol-

Stari Rimljani su i pokorenim narodima stavljeni šlem na glavu i našli način da svaki od njih s ponosom izgovara: Civis romanus sum! Mi ni drugima ni svojima ne ežlimo stavljanje šlemove na glavu, ali u ime bratstva među ljudima, u ime jednakosti među građanima, u ime slobode našega naroda i drugih naroda na svetu, s puno prava tražimo da svaki naš omladinac s ponosom nosi iznad čela sokolsko pero. Podvesti čitav narod pod šlem, znači krv i rat svima ostalim narodima; podvesti narod pod sokolsko pero, znači slobodu, bratstvo i mir među ljudima celoga sveta.

Kada su fašisti preduzelji pohod na Rim, bila je to neznačna šaka ljudi. A posle, u Riju, oko Rima, u celoj Italiji crna košulja je preplavila i grad, i selo, i polje. Akcijom je naturena ideja narodu, formom je prevaren da je to njegova sopstvena ideja. Namisu potrebiti nikakvi pohodi, naša crvena pošulja ne žudi ni za kakvom vlašću, i baš zato mi i imamo pravo da sokolsku misao usadimo u dušu svakog Jugoslovena. I narod će je primiti kao svoju, ne samo po lepoti forme, već po lepoti njene plemenite sadržine, primiće je, jer je ta misao i

osvojio državu, mora Sokolstvo osvojiti narod, to jest podignuti sve narodne kreposti do vidne manifestacije jednodušnosti svih Jugoslovena. Svojim sjajem, kristalnom čistoćom i etičkom snagom, sokolska misao je ušla i u naše kraljevske dvore. Tu ima i da ostane i da na moćnim krilima svojim siđe s gradskih kupola u najmanje zemunice, u najzabitnije kutiće slobodne jugoslovenske zemlje — da osvoji svaće srce, da postane dragocena narodna svojina, da snažno uspravi i gospodina, i radnika i seljaka.

Kako ostvariti to? Čime?

Ne znamo i ne može se to u jednoj reči kazati, i ne spada u kompetenciju pojedinaca izradivanje programa za jednu zamašnu akciju. Najviše sokolske instancije moraju pružiti novu dinamiku, moraju organizovati akciju za pohod u narod. Za pohod, ne radi vlasti, radi sitnih dnevних potreba, radi krize dana, radi nekakve pušte ambicije ili imitacije drugih. Ne! Akcija treba da ustalasa masu do kulata, do one sokolske revolucije u Češkoj devedesetih godina prošloga veka. Akcijom se čitav narod mora dovesti do vežba, duhovne i telesne,

a formom se mora pridobiti i zadržati u sokolskom stroju.

Na terenu, u sokolskoj akciji se oseća neka sapetost. To dobro znaju i osećaju oni koji je vode. Valja raskinuti sve ustave, sve brane, i pustiti vodu da pokula i da razbijje ustajali talog kroz oštice svoga hraptavog korita. Mnoga društva slave pedesetgodisnjecu svoga postojanja, a još nemaju svoga doma! Zašto ga nemaju? Zašto da nemaju svoju tvrdu kulu, koja bi u isto vreme bila kula opštih narodnih idea! Postoje društva sa po nekoliko stotina članova, a nemaju ni desetak sokolskih odora! Zašto ih nemaju? Zašto je odbačena forma, kad je u psihologiji mase da ona to hoće!

Prof. M. St. Stanojević, Vel. Bečkerek.

Naši ciljevi i naši putevi

Sokolstvo i fašizam

Posvećeno bratu Engelbertu Ganglu, povodom njegove šezdesetgodišnjice

Veliki je ideal sokolski, i uživjeni su ciljevi naši: stvoriti novu eru čovečanstva, preporoditi narode, da bi se moglo ići normalnim tempom u razvitku civilizacije, da bi se moglo sve više i sve potpunije približavati harmoniji života.

Harmonija u svetu i harmonija u životu naš je veliki ideal, a većiti predak, večiti pokret u pozitivnom smislu je osnovni metod delatnosti sokolske.

Mi hoćemo napretkom svih sposobnosti čovekovih postizanje harmonije ličnosti; mi hoćemo demokratskim sokolskim stanovištem postizanje harmonije između pojedinaca i društvene celine; mi hoćemo međusobnim pomanjanjem i koordiniranjem snaga slovenskih naroda, a kasnije i drugih, postizanje svetske harmonije: hoćemo svetski mir ne kao definitivni cilj, već kao pogodnost za nalaženje stvaralačkog ritma životne energije narodnih vitalnih snaga, za razvijat prirodne, ekonomskе i kulturne delatnosti svakoga čoveka i svih naroda.

Nisu, dakle, ni naši ciljevi ni naši putevi isti kakvi su ciljevi i putevi fašizma.

Ciljevi naši nisu uski, niti vezani za naš svakodnevni život; mi ne želimo da sami sebi budemo idol, i da stvaramo sebi iluzije o izuzetnoj ulozi svoga naroda. Fašizam stvara ne prepored no autosugestiju i specijalnu psihozu: on vodi samouverenosti i samoidolatriji; u tome se do jedne mere mogu probuditi uspavane narodne sposobnosti, ali ti refleksi nisu dugovečni. Naprotiv, mi želimo racionalno gledanje u život, a idealni polet k onome što je uživljeno. Naša shvatana nacionalistička nisu isključiva ni ogradena nepremostivim jazom od ostalih pojava socijalnoga života. Nasa nacionalistička shvatana idu u jedan širi kader, ona su u saglasnosti s onim što je i biološki i sociološki nerazdeljivo: jedinka — porodica — zavičaj — narod i narodna država — rasna zajednica, a to je slovenstvo — harmonija naroda i država, a to je saradnja i pozitivan rad svega čovečanstva. Mi ne želimo stvarati narod svoj većim no što su drugi, već stvarati ga prosti i boljim i većim, želeći da i svi drugi narodi idu tim putem.

Mi isto tako ne želimo potičivanje ni opštoj kolektivnoj volji, ni volji kakvog nadahnutog »vode«, koji se naziva imenom **duce ili Führer**, i poređ koga individuala gubi svoj značaj, svoja prava, dugujući celini samo svoje dužnosti. Uspostavljanje idealnog odnosa između dužnosti i prava naš je veliki smjer: stvaranje harmonije između jedinke i celine naš je sveti zadafak. Nama treba jedinka od vrednosti, koja se čini i koju celina ceni; jedinka koja će imati dužnosti prema celini i pozitivne vrednosti u razviku celine, ali koja će isto tako imati i svojih prava i konstiti od organizovane celine. Taj demokratski odnos saradnje jedinke i celine prestavlja onaj idealni lanac veza, po našoj devizi: »Svi za jednoga, jedan za sve!«

Metodi sokolski, prema tome, opreću su metodama fašističkim. Ne: disciplina bez razmišljanja i disciplina poverenja onome koji se nameće za »vodu« u smislu fašističkom i hitlerovskom, već: disciplina bez razmišljanja ali dobrovoljna disciplina prema onima koje sami uzimamo za svoje vode, disciplina slobodnog poverenja, pokoravanje samima sebi — t. j. iz-

zatnog hakatizma. Svršilo je veliko,

strašno doba svetskoga rata, iz kojega je i Sokolstvo izšlo ovečano slavom — iako njegov venac nije bio spletén

iz lovora, već iz trnja. Trnov je bio

put Sokola — jugoslovenskih dobrovojlaca, puna trpnja bila je anabaza Sokola-čekoslovačkih legionara, koji su

očekivali napadajući ne

E. Gangl.

Slavna je istorija Sokolstva, oso-

bito onoga Sokolstva, koje se je borilo s dvoglavim austrijskim orlom, kao

i onoga, koje je odbijalo napadajuće

ne

velike usluge svome narodu i otadžbini. Ne smemo zaboraviti na to, da će sokolska misao potpuno pobediti tek onda kad ju našće žene — sestre, majke — ponesu u svoje porodice.

Ako je to tako, onda svi moramo raditi na tome da što više žena dođe u sokolanu. Mislimo na to i pronađimo zgodan način, svako prema svojim prilikama, kako ćemo to provesti. Svakog neka počne u svom društву, među svojim poznanicima, pa kad se svi složimo, onda moramo uspeti.

A naše sestre ne smiju čekati da ih se moli i silom vuče. One treba da pokažu, da jugoslovenska žena zna cenni napore učinjene za stvaranje ove države. To će najbolje pokazati tako, ako sada u svojoj slobodnoj otadžbini svoju snagu i sposobnost pokloni vaspitanju omladine, i napredovanju našeg unutrašnjeg života. Mesto gde se to najuspešnije provodi je — sokola-

Zorka Trkulja-Vojnović, Karlovac.

Inteligenčna omladina i problem sela

Čovek ne sme da se žali na svoju sredinu, jer je ona samo posledica nečega što je prethodilo izvesnom srećnom ili nesrećnom dogodaju. Štogod danas imamo, treba da zahvalimo tim vrednim ljudima koji su se pobrinuli za našu udobnu sadašnjicu.

Ali ipak, premda naša država sačinjava 80% seosko stanovništvo, da kje 1/3 celokupnog broja žiteljstva u našoj zemlji, ta pretežna masa našeg naroda, naročito u pasivnim krajevima, živi u dosta primitivnoj kulturi. Iako se kroz sva vremena naše burne istorije svaki i najveći teret svaljiva na leđa našeg vrednog seljaka, iako je on doprinoe najviše našoj novoj epohi narodnoga života, on se danas, posle petnaest godina slobodnoga i samostalnoga života, još uvek nalazi u dosta bednog duhovnog stanju. Ko je kriv tome? Seljak, ili mi — omladina? Svakako mi... Mi smo krivci za ovakovo njegovo stanje, mi smo to dopustili i stvorili, čim smo pokazali svoje neinteresovanje za selo i seljaka. Ne samo to, nego smo postajali sve opasniji i nepristupačniji za ove slojeve, u kojima smo žudeći za višim naukama. Ovo je dosta žalosna pojava, kad samo pomislimo da nam danas sve škole, počevši od osnovne pa do univerziteta, pohađa ogromna većina seljačke dece, kad pomislimo da najveći broj fakultetski obrazovanih ljudi izlazi baš iz tih najširih slojeva našeg naroda. Zašto je svaki takav roditelj spremio svoga sina na školovanje? Ako se taj fakultetlija ne bi nijednom obazreuo na svoje selo i u nevolji mu priskočio u pomoć, onda bi mnogo bolje bilo, i već bi korist bedni otac od sina video, da ga je ostavio kod kuće.

U čemu, dakle, leži ta tragedija našeg seljaka? Leži u načinu obrazovanja, života i rada seljačkih sinova, leži u školi i društvu, koji iz temelja preobraže tu omladinu.

Neću da duljim, ukratko ću preći na istorijat njihova odgoja i rada.

Mali seljačić je svršio osnovnu školu u svome selu, dohvativši vrlo malo znanja o svome rodnom kraju i uputio se, po očevoj želji, u grad na dalje školovanje. U gradu je život savim drukčiji nego na selu, tu su i ljudi drukčiji, tu je i društvo drukčije. Savim drugu brižu ovaj svet, nego onaj na selu.

Usled toga i seljačić baca druge poglede na svet i život, on se postepeno prilagodava ovome gradskom primamljivom životu i njegovim nazorom o svemu poklapaju se s varoškim svestom. Malo po malo, podajući se neizbežnom uticaju gradskoga života, mlađi konačno izgubljuju vidu slike svoga sela, one šumice, u kojoj je toliko prebivalo, ne čuje više u ušima ono žuborenje bistrog potoka i svega ostalog, što mu je prihvata dana u glavi bilo tako sveže i prijatno.

S jedne strane gradski život, a sa druge škola, počeli su polagano u njenim ubijati volju i osećanje za njegovo malo selo, počeli su ga otudavati od njegove rođne grude. U srednjoj školi počinju on da proučava stare narode, njihovu slavu, sjaj i veličinu, tako da sve to obuzbu meku dušu mladićevu i njemu kasnije postaje ideal Aleksandar Veliki, Cezar, Napoleon... To duševno stanje malihana se učvršćuje ili bolje reći, ono se i dalje razvija u tom pravcu. On će sve to naučiti: stare narode, njihovu kulturu, klasične i filozofiju, pa onda evropske narode, njihove kolonije i drugo, sve to pre, nego je o svome narodu, a najmanje o svome selu, još išta čuo i naučio. Pa, eto, vidite, u najlepšem delu svoga duševnog života, kada se u svest najdublje urezuju slike i doživljaji, kada se stvara grada, za budućeg javnog radnika, u tim godinama se ne obrati pažnja školske omladine na selo, ne probudi čak ni eventualno vlastito opažanje inteligenčnih pojedinaca.

Naš gradski živalj, koji misli da je mnogo kulturniji od seljaka, a sa

na. Tamđe će učiniti sretnima druge i samu sebe.

Da je to tako, posvedočiće sve one sestre u našem sokolskom životu, koje rasejane svuda, predano saraduju sa braćom. Njihov rad se možda ne zapaža u prvi čas, ali je dragocen i važan, jer bez tih svih malih poslova ne bi bilo Sokolstva. Ja im se divim i pozdravljam ih. Oko mene kruže lica, mojih dragih poznatih sestara-saradnica. Dok sam ovo pisala, one su bile stalno uza me, i kazivale mi u pero, što da napišem. Bez njih sve ovo bilo bi prazna reč. Ako ove reči odjeknu u našoj braći i sestrama, ako od toga budu ikakove koristi, onda sva zasluga za to pripada našim znamenim i neznamenim sestrama, koje su najbolji dokaz da žena može Sokolstvu mnogo koristiti.

Zorka Trkulja-Vojnović, Karlovac.

rešenju problema našega sela. Odatile bi izlazio godišnje izvestan broj za to obrazovanih mladića, čiji bi rad među našim bistrim seljacima brzo urođio dobro plodom. Naš seljak nije glup, to mu je dar prirode da brzo shvati i razume sve što mu se tumaci.

Pa kad imamo tako plodno tlo, gde bi bacili svoje seme, zašto, draga omladino, ne bi iskoristili taj mrtvi kapital, te tako otkopali izvor našeg najvećeg blaga i bogatstva.

Mi smo čisto agrarna zemlja i bismo kao takva još dugo vremena — sve dok nam pretežna masa naroda bude sa selu. Zato sav naš teoretski i praktični rad u obrazovanju našeg naroda mora se kretati u pravcu što će stijetiti odgoju našeg seljaka. Tako će samo naši školanci koristiti svome selu, razviti više ljubavi i razumevanja kod seljančeta da njegov budući život i rad tim pre, što najveći deo te seoske dece, po svršenoj osnovnoj školi, pa čak i sa nižom gimnazijom, ostaje na selu.

Cilj srednje nastave je da dade svestrano, a ne stručno obrazovanje jednom zrelog čoviku, da ga sposobi za dalje učenje na visokoj školi. Međutim, srednja škola bi trebala nekim vanrednim časovima da probudi veće interesovanje i volju za naše selo, da iznese sve kako zbilja i jeste na selu; da se istakne velika privredna i socijalna važnost selu za našu državu, te tim putem ulije što više razumevanja i ljubavi prema selu i seljaku, kod naših srednjoškolaca. S tom dopunom obrazovanja srednje škole, naši omladinci na velikim školama sasvim bi drukčije gledali na naše selo i posvetili bi, nesumnjivo, mnogo više pažnje svome selu i seljaku, kako je to praktikovala naša predratna omladina.

Sokolstvo je započelo jednu vrlo tešku, ali i zahvalnu misiju na polju unapređenja i čestitog odgoja naše seoske omladine. Kroz vrlo kratko vreme opažaju se vidni uspesi i jedna radikalna preorientacija u kulturnom životu seljaka. Selo se rapidno podiže i bogati kako materijalno tako i duhovno. Iz dana u dan naši sokolski redovi bivaju brojni sa skoskim elementom. To se vrlo lepo opaža na našim hercegovačkim selima, gde je najpre i pala srećna misao na plodno tlo. Seljaci uporno mole da se njihovo selo ne bi zaboravilo u tom pogledu. Uopšte, zavladalo je u ovim krajevima duboko uverenje u neophodnost organizacije sokolskih četa, da sami seljaci smatraju velikim nazakom i sramotom svaki akt, koji bi bio uperen protiv Sokolstva i njegovih delatnosti na selu.

Pod tim putem i veruj u lepu budućnost svoga naroda i domovine, jugoslovenske omladino! Vrati dug svome rodomu kraju, koji te s mukom odgaji i načini čovekom!

Dorde Salatić, Mostar.

Velike pripreme za slet u Sarajevu

Sokolska župa Sarajevo, kao domaćin pokrajinskog sleta, koji se održava u Sarajevu na Vidovdan 1934. živo radi na pripremama za slet. Odbor za ovaj slet razdelio se u 14 sekacija, koje vrše pripreme za slet. Slet će se održati na velikom stadionu Sportskog kluba "Slavije", koji će za ovu svrhu biti naročito preuđesen, tako da će na njemu moći vežbati preko 3000 vežbica. Izdati su i sletski plakati; jedan opšti, a jedan za sokolske čete, koji su izradili naši umetnici gg. Petrović, Mihić i Sumereker.

Sokolska župa Sarajevo slavi ovim sletom 25-godišnjicu svog osnivanja, a celo nacionalno Sarajevo osim toga i 20-godišnjicu početka borbi za oslobođenje, čiji je prvi metak pao baš u istorijskom Sarajevu. Što daje ovom sletu naročito veliku važnost to je, što će taj slet biti prva velika manifestacija snage našeg Sokolstva, čija je kolevka baš u ovim krajevima i koje je najveću životnu snagu i najveće rezultate dalo baš u području župa koje pripadaju slet: mostarske, sarajevske, banjalukačke, užičke, cetinjske i kragujevačke. Prema naglom razvoju seoskog Sokolstva u poslednje vreme u tim krajevima, izgleda, da će dogoditi slet biti sav u znaku sela.

Na sletu su pozvani Sokoli iz Češkoslovačke i Poljske i dr. Sokolske župe u Americi. Očekuje se, da će slet posetiti rekordan broj Sokola, za čiji su smeštaj već sada osigurane prostorije.

U okviru sleta održaće se i izložba, na kojoj će se prikazati istorijat i sadašnje stanje Sokolstva u župama koje pripadaju slet. Tom prilikom izdaće se i naročita spomenica, koja će u prvom svom delu biti posvećena Sokolima-herojima, koji su podneli patnje po kazamatima i zatvorima. Pridruže se i izleti u bliži i daljnju okolinu Sarajeva, koja je po lepoti i po svom položaju prestavlja pravi turistički centar jugoistoka naše otadžbine.

Citajte sokolske listove!

Kupujte sokolske knjige!

Širite sokolsku štampu!

Braćo i sestre!

Braćo i sestre!

Napredak naše sokolske štampe, a time i našeg sokolskog pokreta, зависi samo od nas. Svake nedelje metnite na stranu po 1 dinar, i vi imate »Sokolski glasnik« s mesecnim prilogom »Sokolsko selo«. Svake godine smanjite vaše izlišne izdatke sa 20 Din i vi imate »Sokolsku prosvetu«. Svaki mesec usteđite po dva dinara i vi imate »Sokolica«. Svake godine otkinite od svojih izlišnih izdataka 10 dinara, i vi imate »Našu radost«. Za 30 dinara godišnje sokolski prednjaci dobivaju svoj mesecni stručni list »Soko«. Za tri dinara vaša je svećica Sokolske knjižnice naše Jugoslovenske sokolske matice, puna raznovrsnog štiva i duhovnog blaga sokolskoga.

Preplaćajte se na sokolske listove, kupujte i čitajte sokolske knjige! Širite sokolsku štampu, jer šireći nju vi širite i sokolsku ideju.

Zdravo!

Na sokolske listove: »Sokolski glasnik«, »Soko«, »Sokolica« i »Našu radost« možete se pretplatiti ili preko uprave sokolskog društva ili neposredno kod »Administracije sokolskih listova« u Ljubljani (Učiteljska tiskara, Frančiškanska ulica 6), a na »Sokolsku prosvetu« preko Prosvetnog odbora Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije, Novi Sad.

Sokolske knjige možete kupiti ili neposredno kod Jugoslovenske sokolske matice u Ljubljani, zatim kod Prosvetnog odbora Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije u Novom Sadu, ili preko svog sokolskog društva odnosno bilo koje knjižare.

Spisak knjiga daće vam uprava vašeg sokolskog društva.

Jeste li poslali u Novi Sad 20 dinara za preplatu na »Sokolsku prosvetu«?

(Pošt. ček 58.105)

Pročitajte raspis Savezno prosvetnog odbora broj II o obaveznoj preplati na »Sokolsku prosvetu!«

Sokolska zdravstvena zadruga

Ovih dana kod sarajevskog suda registrovana je prva zdravstvena zadruga u tamošnjim krajevima, »Sokolska zdravstvena zadruga« na Palama. Zadrugu je osnovalo Sokolsko društvo na Palama sa svoje 4 sokolske čete: Mokro, Podvit, Buloz i Dovlići. Sokoli u ovom junačkom kraju ispod Romanije, radeći živo na podizanju naroda putem Sokolstva, ustanovili su da je hijijenska zaostalost naroda u tom kraju najteža i da ima najstršnije posledice. Odlučeno je da Sokolstvo uloži sav svoj ogromni autoritet koji uživa u tom kraju da se tom teškom zlu što pre doskoči. Stoga je i prišlo osnivanju Zdravstvene zadruge pa je na nju vršena nekoliko meseci po četvrtom živa propaganda. Zadruga je sada registrovana i počeo uskoro sa svojim blagotvornim radom, te će od nje i narod i Sokolstvo tih krajeva imati mnogo koristi.

Učešće češkoslovačkog Sokolstva na pokrajinskom sletu u Zagrebu

Najavilo je mnogobrojno sudelovanje na sletskim svećanstvima od 3 do 6 avgusta 1934. Veoma je značajna nemačka češkoslovačka Sokolstva da povede i nekoliko hiljada svojih članova na zajedničko taborovanje na naše Primorje.

Taj ogromni sokolski tabor održavao bi se posle sleta u trajanju od mesec i više dana. Sokoli će boraviti u Šatorima, organizovani potpunoma po redu taborovanja kakav je uveden u sokolskim jedinicama.

Češkoslovački Sokoli već su sada, 10 meseci pre sleta pristupili organizaciji, pripremama i propagandi, da bi njihovo sudelovanje na sletu što bolje uspelo.

Zagrebačka župa i sletski odbor poslali su u Češkoslovačku sve potrebne podatke, a isto tako poručile da se za to veliko taborovanje nade što zgodnije mesto na Primorju pa su pozvane i Sokolske župe Sušak-Rijeka, Šibenik-Zadar, Split, Mostar i Cetinje da predlože mesta na morskoj obali i da pristupe saradnji za taj pohod češkoslovačkog Sokolstva, koji će biti od velike važnosti za međusobno bratsko upoznavanje, za sokolsku stvar i za turističku propagandu.

Na sletu u Zagrebu pokazaće će braća Čehoslovaci sve sjajne rezultate svojeg naprednog televizijskog rada i nastupiće u velikom broju u posebnim tačkama.

Preplaćajte se na sokolske listove!

Kupujte sokolske knjige, izdanja Prosvećnog odbora Saveza SKJ i Jugoslovenske sokolske mačice!

Koliko je ove godine bilo slušaća u školama ČOS

Iako su troškovi oko uzdržavanja prednjačkih škola vrlo veliki, ipak ih čitavo češkoslovačko Sokolstvo požrtvovno snaša, jer je svesno, da od velikog kadra dobroih prednjaka ovise uspeh čitavog rada. Prema zadnjem izveštaju, polazilo je ove godine školu ČOS 602 slušaća i slušačica, među kojima je bilo i nekoliko Rusa i bugarskih Junaka. U Tirševom domu bilo je više vrsta škola. Škole su posebno za muškarce a posebno za ženske. Ove škole nisu namenjene samo uzgoju opštih prednjaka, već se vrše naročiti tečajevi i za vodnike omladinskih odeljenja, za razne smučarske grane i za druge specijalne struke. Životna dob tečajaca kreće se između 18 i 30 godine; školu uspešno završi više od polovice slušaća, koji pripadaju raznim zvanjima, od manuelnih radnika do poznatih intelektualaca.

Dnevni izveštaji Tiskovnog oseka ČOS

Češkoslovačka obec sokolska već je davno uvidela, od kolike je važnosti za organizaciju kad je povezana s dnevnim listovima. Stoga je već pred nekoliko godina počela da izdaje naročite informativne biltene o svakom važnijem dogadjaju u Sokolstvu, a koji bi mogao da zanima i širu javnost. U vezi s time nikle su u češkoslovačkoj štampi, sklonjo Sokolstvu, redovite sokolske rubrike, koje imaju vrlo dobre saradnje u redovima Sokolstva, pa i izvan njega. Ispočetka davalio je izveštaje dnevnoj štampi tajništvo ČOS, ali je taj rad kasnije površen stalnom informativnom oseku, koji je dobio naziv »Tiskovni osek ČOS«. Dok je još pred nekoliko godina bilo dovoljno da se nedeljno izda samo jedan bilten, u zadnje se je vreme taj rad tako proširio, da je sredinom novembra počeo da izlazi taj bilten dnevno, i to pod naslovom »Vesti tiskovnog oseka ČOS«. Odgovorno uredništvo ovog biltena preuze�a je poznata sokolska novinarska s Boženom Stiblova, dok na tom jedinom sokolskom dnevniku, koji zapravo izlazi samo za redakcije drugih listova, saraduje još čitav niz druge braće.

Naše Sokolstvo ima svoju Sokolsku agenciju, koja se u glavnom bavi istim radom kao i češkoslovački Tiskovni osek.

Savetovanja o sokolskom radu u Slovačkoj

Svojevremeno smo izvestili, da je predsedništvo ČOS sazvalo posebnu anketu, da se na osnovu referata i rasprava utvrdi što se je sve do sada učinilo u Slovačkoj i kako bi trebalo, na osnovi dosadanjih rezultata, da se tamo razvija sokolski rad u budućnosti. Pozvan je bio čitav niz poznavalaca slovačkih sokolskih i drugih prilika da pismeno podaju svoje mišljenje o dosadanjius uspesima. Predsedništvo ČOS stigla su 43 pismena referata, našto je bila sazvana sednica predsedništva, obiju načelništava i prosvećnog odbora da zajednički preispitaju odnosne referate braće Paulina, Stefanika, Toda i Červinka, koje su sastavili na osnovi poslatih pismenih izveštaja. Iza dužeg raspravljanja utvrđeno je sledeće: sokolski rad u Slovačkoj za zadnjih 15 godina vršen je sa svom požrtvovnošću od velikog broja braće i sestara, koji su unatoč teškim prilikama i velikim zaprekama izvršili svoju zadaću u težnji da postignu što veći uspeh. Kod toga pak opazile su se i nekoje greške, koje su izvršene u dobroj nameri. Naročito je utvrđeno, da se treba klonuti svakog uplitavanju u narodna i verska pitanja. Istaknuta je potreba jačeg bratstva i uzajamne ljubavi, ustrajnog, savesnog i aktivnog rada,

Lekarski podmladak i rad u češkoslovačkom Sokolstvu

Iza oslobođenja vladao je u redovima akademске omladine u Pragu velik interes za Sokolstvo. Taj je interes naskoro počeo da jenjava i tek je u zadnje vreme nešto počeo da se opet pojačava. Kod toga se opaža ta promena, da se omladina sada mnogo ozbiljnije zanima za sokolski rad i da

pokušava da saraduje svuda gde može, da sa svojim stručnim znanjem potpomogne sokolski rad. Tako se je ustanovio pod okriljem ČOS u Pragu krug lekarskog podmlatka akademičara medicinara, koji je prošle nedelje održao u Tirševom domu zborovanje. Buduće lekare pozdravio je starosta ČOS br. dr. Bukovski. Prisutni medicinari osnovali su 3 otseka sa sledećom zadaćom: otsek najmladih dodeljen je pomoćnom zboru ČOS, koji vodi brat dr. Hrom, druga sekacija pomaže u zdravstvenom otkazu ČOS, kome je na čelu brat dr. Keler, dok je trećemu otseku pod vodstvom docenta dr. Krala dodeljen znanstveni rad. Taj otsek vrši preispitivanja i merenja dece u Praškom Sokolu i prerađuje sav materijal na tom polju. Zborovanju sokolskih medicinara prisustvovalo je 84 mladih oduševljenih radnika i radnica iz studentskih redova. Takoder i profesori praškog medicinskog fakulteta pokazali su veliku naklonost znanstvenom radu akademičara u sokolskim redovima.

Ne bi bilo na odmet, kad bi se i naša braća medicinari iz Beograda, Zagreba i Ljubljane ugledali u svoju prasku braću.

Zasedanje ženskog prednjačkog zborna ČOS

Nedelju dana kasnije iz zasedanja prednjačkog zborna sastao se je 18 i 19 novembra u svoje jesenje zasedanje takoder i ženski prednjački zbor ČOS, kojih prisustvuju svi članovi načelništva i svi načelnici župa, bila je sazvana za 11 i 12 novembra. Sednici, kojih su prisustvovali župski načelnici u punom broju, vodio je načelnik brat dr. Miroslav Klinger. Prisutan je bio takoder i starosta ČOS brat dr. Stjepan Bukovski, potstarosta dr. Flajšman, tajnik dr. Keler, načelnica sestra Provančnikova, i mnogi drugi poznati sokolski radnici i sokolski veterani.

Između zaključaka, koji su na ovoj sednici doneti, navešćemo pre svega taj, da će se i u buduće vršiti nagli, po mogućnosti takoder i tajni zborovima pojedinih župa i manjih organizacijskih jedinica. U tom pogledu izdaće se svima župama naročite upute, ali će im se prepustiti potpunu slobodu u detaljnom izvođenju ovih priredaba. Mnogo se je raspravljalo i o pripravnom obranbenom radu, koji je čvrsto povezan s taborovanjem, a koje takoder potpada pod uzgojni program. Načelništvo će poduzeti sve, da se ove godine priredi uzorna škola za taborenje. Naredne godine učestovate muška takmičarska vrsta na međunarodnim takmičenjima u Budimpešti, ali se je u tom pogledu zahtevalo, da se naredna takmičenja 1928 god. održe u Pragu prilikom X svesokolskog sletja. Isto se tako radi na pripremama kako bi češkoslovačko Sokolstvo moglo da učestvuje na sletovima u Varsavi 1935 i na pokrajinskim sletovima jugoslovenskog Sokolstva u Zagrebu i Sarajevu 1934. U stručni savet ČOS biran je na ponovnim izborima još i brat Peclbauer, dok je br. František Zedník izabran za časnog člana prednjačkog zborna za svoje zasluge, što je toliko vremena saradivao u načelništvu ČOS i vodio dečiji osek. Raspravljalo se je još o pregorovima s pojedinim sportskim savezima, te se je i u tom pogledu utvrdio lep napredak. Zanimanje za hokej sve više raste. Naročito je bila važna rasprava o takmičarskom redu ČOS. U tom je pogledu zabeležen lep napredak. Na to je br. Štere referisao o novom takmičarskom redu, koji povezuje u jednu celinu sva takmičenja, koja su do sada bila vrlo različita. O tome smo već izvestili. Nadalje se je proreštao sav takmičarski načert do narednog svesokolskog sletja, te je odlučeno, da se naredne godine prirede opšta takmičenja u višem i srednjem deljenju, u deseteroboju, u posebnim takmičenjima, hazaeni, obojci, košare i tenisu, smučanju, klizanju, plivanju, streljanju s puškom i s lukovima, u jašnju i mačevanju.

Slike vesti iz češkoslovačkog Sokolstva

Za zajedničke proste vežbe članova za 1934 god. primilo je načelništvo ČOS 5 predloga, za naraštajce 6 predloga, za decu 4, koje je komisija vratila, jer ne odgovaraju svojoj svrsi.

Žensko načelništvo priredeje i ove godine u Tirševom domu u Pragu naročiti tečaj za najbolje vežbacice na spravama. Tečaj je započeo 22. novembra.

Iz Fignerovog fonda za obnemogle sokolske radnike podeljeno je ove godine ukupno 45 potpora u iznosu od oko 20.000 Kč.

Lep dokaz sokolske bratske pomoci postignut je s crvenim staklenim sr-

cima, o kojima smo izvestili u zadnjem broju našeg lista. Odaziv u sokolskim redovima za kupovanje ovih srca tako je velik, da ih besposleni staklnari ispod Krkonoša jedva smognu da izraduju.

Sednica prosvećnog odbora ČOS održana je prošle nedelje.

Za god. 1934 bile su raspisane i proste vežbe za sva ženska odeljenja. Stigla su svega 3 predloga za žensku decu i 3 za ženski naraštaj, o kojima se je raspravljalo na sednici ženskog prednjačkog zborna ČOS.

Jesam li posao preiplatu za sokolske listove?

Prva sokolska streljačka sekacija u Sokolskoj župi Sarajevo

Sokolsko društvo na Palama osnovalo je svoju Streljačku sekiju i po odobrenju Ministarstva vojske i mornarice dobilo je sve one povlastice, koje imaju i Streljačke družine. Time je otpočeo rad na osnivanju streljačkih sekija po državima i četama, čime će se postići mnoge koristi: omogućće se gajenje streljačkog sporta u okviru sokolskih jedinica i sprećiće se cernje snaga privatne inicijative u mestima u kojima već postoje sokolske jedinice.

Biografski otsek Saveza SKJ

U upravi Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije osnovan je biografski otsek, koji ima zadatak da uredi kartoteku svih sokolskih radnika, pa i onih najskromnijih, koji se ipak izdižu svojim radom iznad prosečnosti. Potrebne, objektivne, podatke za ovaj otsek poslače Savezu sve bratske župe.

Akcija za podigneće spomenika Voždu Karadordu

Svim bratskim župama!

Društvo za kulturno-privrednu akciju, čija je pravila odobrila Ministarstvo unutrašnjih poslova, rešilo je da zajedno sa svekolikim jugoslovenskim narodom podigne spomenik neumrlom Voždu Karadordu, duhovnom ocu i tvorecu naše današnje velike i moćne otadžbine, i time oduži dug narodne zahvalnosti ovom našem legendarnom junaku.

Da ovo lakše i lepše izvede, ovo društvo izdalo je značajnu istorijsko-nacionalnu sliku: »Ustanak Vožda Karadorda u Orašcu«, šiju je prodaju na teritoriji današnje države. Isteće sve vrhne pokojnikove, njegov nacionalni rad i velike simpatije, koje je u dubokoj starosti, pa i pred samu smrt gajio za Sokolstvo živo interusujući se za njegov rad i napredak.

Našedno društvo zamolio nas je da ga u toj akciji podupremo, i zato uprava Saveza SKJ sa svoje strane preporučuje, da sve naše bratske jedinice uzmu učešće u ovoj opšte narodnoj akciji i da otkupljiveći ovu sliku, do prinesti, da se ova akcija što lakše i što lepše ostvari.

Cena je ovoj slici velikog formata Din 50—, a malog Din 10— po komadu, te je izuzetno smanjena za Sokole kacige i za vojnike.

Za dopisne karte: »Ustanak Vožda Karadorda«, čija je prodajna cena Din 1— po komadu, društvo je za Sokole kacige i za vojnike.

Zdravo!

Tajnik: II. zam. starešine: A. Brozović, s. r. D. Paunković, s. r.

VIII sednica Izvršnog odbora Saveza SKJ,

održana dne 24 novembra 1933 u Beogradu

Brat Gangl seća se toplim rečima netom preminulog člana sokolske organizacije brata Petra Graselja, poslednjega od one čete, koja je pred 70 godina osnovala prvo sokolsko društvo na teritoriji današnje države. Isteće sve vrhne pokojnikove, njegov nacionalni rad i velike simpatije, koje je u dubokoj starosti, pa i pred samu smrt gajio za Sokolstvo živo interusujući se za njegov rad i napredak. Spomenu tako odličnog i zaslužnog brata kliče: Slava! — Ovom pokliku priključuju se svi prisutni s trokratnim »Slava!«

Nakon toga se brat Gangl zahvaljuje svima prisutnima na čestitkama, koje su mu bile upućene povodom njegove 60-godišnjice. S ove sednici upućuje zahvalnost i celokupnom jugoslovenskom Sokolstvu, svima bez razlike, koji su ga uvelike obrađivali svojim naročitim čestitkama. Ma da je to sve i preko njegove volje bilo upućeno njemu, on smatra, da se je tom godinom divno manifestovala sokolska ideja, jer u svemu tome kraj našega Sokolstva uzelo je učešće i celokupno slovensko Sokolstvo. — Reći zahvale brata potstarešine svi prisutni popraćaju poklikom: Ziveo!

Nadalje pretstavljajući referije, da je učinio posetu Ministru za fizičko vaspitanje naroda, bratu dr. Hanžeku, pa ga u vezi sa zaključkom poslednjeg sokolskog zborovanja, odnosno posetom kod g. predsednika vlade zapitao, kako stoji s izmenom zakona o osnutku Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije. Brat Ministar ga je izvestio, da je novi projekt zakona g. predsednik vlade izneo pred Ministarsku savet i da je većina ministara za to, da se Sokolstvu vrati pravo slobodnoga izbora. Nastala je tek zakaćica na dvema tačkama, u kojima se traže izvesne promene, a za koje će Ministar fizičkog vaspitanja naroda zatražiti prethodno mišljenje i izveštaj od strane Izvršnog odbora Saveza. — Prima se do znanja.

Načelnik brat Miroslav Ambrožić podnosi izveštaj o radu načelništva i tehničkog odbora Saveza. U svome referatu napominje, da je dovršen načet za savezne prednjačke tečajeve, pa da je sada vreme da se pristupi njihovoj

Naši su sokolski listovi najjeftiniji!

**SOKOLSKI GLASNIK, tednik, zvanično glasilo Saveza SKJ, s mesečnim prilogom
SOKOLSKO SLOBOĐENJE — godišnja preiplata Din 50—
SOKOLSKA PROSVETA, mesečnik Prosvećnog odbora Saveza SKJ — godišnja pre-**

plata Din 20—

**SOKO, mesečnik Saveza SKJ za sokolske prednjačke — godišnja preiplata Din 30—
SOKOLIĆ, mesečnik Saveza SKJ za sok. naraštaj — godišnja preiplata Din 20—
NAŠA RADOST, mesečnik Saveza SKJ za sok. decu — godišnja preiplata Din 10—**

Sokolstvo mora da pomaže svoju, sokolsku štampu!

realizaciji. Načelništvo i tehnički odbor Saveza mišljenja su, da se održi čitav niz specijalnih stručnih tečajeva. Prvi pokušaj ovakove vrsti bio je učajan s tečajem za najbolje vežbače našega Saveza. Sam tečaj bio je uređen na strogo internatskoj bazi i pokazalo se, da ovakav način organizacije tečajeva znatno podiže u tečajima sokolskog duha. Zato će i svi budući tečajevi, koje će Savez prirediti, biti organizovani samo na ovakovoj osnovi. Za buduće misli se održati naročite tečajeve za vode naraštaja, za vode dece, za vode sokolskih četa, za plivanje, za vode smućara, za laku atletiku, za borilačke vežbe, igre, najbolje vežbače, sudije, taborenje i župski prednjaci. Ali za provedbu ovih tečajeva potrebno je da načelništvo Saveza raspolaže s unapred osiguranim kreditom. Nema li rasploživili sredstava prema ovom proračunu, bilo bi nemoguće da se održe ovi tečajevi.

Ekonom brat Živković izjavljuje, da za ovu svrhu ima rasploživih materijalnih sredstava i da se svi potrebni krediti prema proračunu načelništva Saveza istom stavlaju na raspolaganje.

Nakon ove izjave ekonom donosi se zaključak, da se održe svi tečajevi prema predlogu brata načelnika. Prenvenstveno imadu se održati oni tečajevi koji su predviđeni za mesece januar, februar i mart.

Zatim načelnik brat Ambrožić potiče pitanje putujućih župskih prednjaka. Njegovo je mišljenje, da ti putujući prednjaci budu lica, koja će postavljati bratske župe, ali u sporazumu s načelnikom Saveza. U delokrugu soga rada sva ta lica imadu biti potpuno podređene župskim načelništvima. Da se i ta osnova može provesti, potrebno je da se sada raspolaže sa sumom, koja bi dostajala za uzdržavanje ovih prednjaka do narednog budžeta.

Nakon provedene debate zaključuje se, da se svim sokolskim župama dade paušalno svakov po Din 20.000— pomoći, a time, da od te sume imadu izdržavati u vremenu od 1 novembra

o. g. do 31 oktobra 1934 po jednoga svoga stalnoga prednjaka. Nema li koja župa takovoga prednjaka ili ga za buduće ne može naći, onda je ona dužna da za ovu sumu održi jedan župski tečaj za prednjake. Putujući prednjaci imadu se postaviti u sporazumu s načelništvom Saveza, a jednak i u pitanju održanja župskih prednjackih tečajeva ima se postići sporazum s načelništvom Saveza, dok se suma za utrošak u tečajevu ima pravdati Izvršnom odboru Saveza. Budu li prilike povoljnije, to će se u narednom budžetu dati daljnja pomoći župama za nameštenje drugoga prednjaka, a po predlogu načelništva Saveza.

Za prosvetni odbor podnosi izveštaj pretpredsednik brat dr. Vlado Belajčić, koji referiše o ovogodišnjoj proslavi 1 decembra, a za koju su već poslovni raspisima izdane sve upute direktno pojedinim sokolskim jedinicom. Kao novum u 1-decembarskoj proslavi ove godine uvedeno je, da se proslava dece drži odvojeno od proslave članstva.

Jednako je spremljena potpuna organizacija propagandne nedelje sokolske štampe, pa su i u tom pogledu izdane sve potrebne upute.

Pretplata za »Sokolsku prosvetu« kao samostalni list, lepo napreduje, pa se već sada vidi, da je listu osiguran minimalni broj preplatnika, kako ga je to predviđeno prosvetni odbor. Dakle, osigurano je nesmetano samostalno izlaženje, jer će se list moći izdržavati sam od sebe.

Sokolska propaganda putem radia provoda se tačno po programu i ove zimske sezone, pa su već danas sva tri ciklusa predavanja zauzeta s predavačima. U daljinom ciklusu zamišlja se jedan koji će biti posvećen Poljskoj i poljskom Sokolstvu.

Velika se pažnja posvećuje pozorišnim otocima, za koje je izrađen tačan pravilnik, kojim se regulišu mnoga pitanja odnosa između društvenih uprava i samih otseka. Predlaže, da se taj pravilnik odobri i da se objavi u »Sokolskom glasniku«.

Što se tiče propagande s filmom, to su nabavljeni aparati za razvijanje, pa je time dobivena velika uštednja na tom polju propagande. Filmovima mnogo se služe na župskim prosvetnim tečajevima. Za buduće još se posmišlja na propagandu s diapositivima, a u koju su svrhu takođe nabavljeni potrebitni aparati.

Prosvetni tečajevi župa održavaju se sve više i pokazuju lepc rezultate. Predlaže, da se u saveznom prosvetnom odboru osnuje depo otkupljenih knjiga i da se knjige poklanjam pojedinim sokolskim knjižnicama po predlogu prosvetnog odbora. — Izveštaj u celosti prima se do znanja, a svi po bratu dr. Belajčiću izneseni predlozi usvajaju se.

Brat Gangl izveštava, da je primio poziv od Saveza slovenskog Sokolstva za sednicu uprave ovog Saveza, koja će se održavati u Pragu 10 decembra o. g. Kao prvi zamenik starešine ovog Saveza mora da prisustvuje ovoj sednici. No istovremeno održava se u Pragu i skupština ČOS, pa bi on tom zgodom na istoj zastupao i naš Savez. — Odobrava se da brat Gangl zastupa u celosti prima se do znanja, a svi po bratu dr. Belajčiću izneseni predlozi usvajaju se.

Zatim podnosi izveštaj ekonom Saveza brat Branko Živković.

Na poziv Saveza slovensko Sokolstvo zaključuje se da se imaju istome isplatični članarini za godinu 1932, 1933 i 1934 u iznosu Kč 3.99267.

Odobrava se proračun održavanja tečaja za obuku vojnika za vode sokolskih četa za vreme od 1 novembra o. g. do 31 marta 1934 godine.

Brat Momir Korunović detaljno referiše o svom putu na kome je pregledao i obišao domove u Jajcu, Visokom, Zenici i Užicama. — Izveštaj prima se do znanja.

Brat Drago Živanović podnosi izveštaj po predmetima fonda za pozajmice sokolskim društvima za nabavu sprava.

Molbama sokolskih četa za podele pozajmica ne može se udovoljiti, jer čete nisu predvidene u potpornom fondu.

Molbama sokolskih društava za podele pozajmice ne može se udovoljiti dotele, dok dotična društva ne regulišu svoje obaveze prema Savezu. Do tog uredjenje molbe se zadržaju u evidenciji.

Po tome brat Živanović podnosi izveštaj o svome učestovanju kao delegat Saveza na osvećenju doma i zavate društva Beli Manastir. — Izveštaj prima se do znanja.

Tajnik brat Brozović referiše o tekuci poslovima, kao i o predmetima organizacione prirode, pa se donašaju zaključci: predstavka Sokolskog društva Zagreb I, da se prozove »Sokolsko društvo Zagreb I-matica«, ne uvažuje se, jer se to protivi organizacionim propisima Saveza.

Gledom na pisanje B. Jovanovića

u sportskoj rubriki beogradske »Politike« od 8 novembra o. g., u kojoj je prikriveno iznesen tendenciozni napad na Sokolstvo, ima se zatražiti mišljenje organizaciono-pravnoga istrčka.

Uprava Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije sa zadovoljstvom prima do znanja predlog starešine Sokolske župe Cetinje br. Gayre Miloševića, da se oglasi Lovčen za nacionalni hram. Sokolstvo će rado pozdraviti svaki zaključak u smislu tog njegovog predloga.

Prima se do znanja saopštenje Porečkog saveza ruskog Sokolstva u Jugoslaviji, da će na proleće naredne godine proslaviti 10-obljetnicu postojanja ruskog Sokolstva u našoj državi. Bratskom pozivu odzvace se naš Savez i uzeti učešća na njihovoj proslavi.

ijo je održao predavanje o Lamartenu član Francuske akademije, čuveni francuski književnik Abel Bonar, koji je u tu svrhu doputovalo iz Pariza.

Proslava 1 decembra u Češkoslovačkoj. Jednako, kao što se i kod nas u svim većim mestima proslavlja svake godine češkoslovački narodni praznik 28. oktobra, tako i braća Čehoslovaci u knjizi »Put na Istok«. Da bi i naša zemlja dostoјno proslavila stogodišnjicu rođenja ovog velikog genija prijateljskog nam francuskog naroda, Društvo prijatelja Francuske dne 26. novembra o. g. otkrilo je svečano njegov spomenik u Beogradu, i to u Karađorđevom parku, a istog dana posle podne svečano je otkriven u Zemunu, gde je Lamarten boravio na svom putu oko 10 dana i napisao svoje utiske s puta po Srbiji, spomen-stub, dar Nj. Vel. Kralja. Bistu za spomenik u Beogradu izradio je poznatiji kipar Dolinar. Na predveče u subotu 25. novembra održana bila je u velikoj sali Novog univerziteta svečana akademija, na ko-

proslava 1 decembra u Češkoslovačkoj. Jednako, kao što se i kod nas u svim većim mestima proslavlja svake godine češkoslovački narodni praznik 28. oktobra, tako i braća Čehoslovaci u knjizi »Put na Istok«. Da bi i naša zemlja dostoјno proslavila stogodišnjicu rođenja ovog velikog genija prijateljskog nam francuskog naroda, Društvo prijatelja Francuske dne 26. novembra o. g. otkrilo je svečano njegov spomenik u Beogradu, i to u Karađorđevom parku, a istog dana posle podne svečano je otkriven u Zemunu, gde je Lamarten boravio na svom putu oko 10 dana i napisao svoje utiske s puta po Srbiji, spomen-stub, dar Nj. Vel. Kralja. Bistu za spomenik u Beogradu izradio je poznatiji kipar Dolinar. Na predveče u subotu 25. novembra održana bila je u velikoj sali Novog univerziteta svečana akademija, na ko-

proslava 1 decembra u Češkoslovačkoj. Jednako, kao što se i kod nas u svim većim mestima proslavlja svake godine češkoslovački narodni praznik 28. oktobra, tako i braća Čehoslovaci u knjizi »Put na Istok«. Da bi i naša zemlja dostoјno proslavila stogodišnjicu rođenja ovog velikog genija prijateljskog nam francuskog naroda, Društvo prijatelja Francuske dne 26. novembra o. g. otkrilo je svečano njegov spomenik u Beogradu, i to u Karađorđevom parku, a istog dana posle podne svečano je otkriven u Zemunu, gde je Lamarten boravio na svom putu oko 10 dana i napisao svoje utiske s puta po Srbiji, spomen-stub, dar Nj. Vel. Kralja. Bistu za spomenik u Beogradu izradio je poznatiji kipar Dolinar. Na predveče u subotu 25. novembra održana bila je u velikoj sali Novog univerziteta svečana akademija, na ko-

proslava 1 decembra u Češkoslovačkoj. Jednako, kao što se i kod nas u svim većim mestima proslavlja svake godine češkoslovački narodni praznik 28. oktobra, tako i braća Čehoslovaci u knjizi »Put na Istok«. Da bi i naša zemlja dostoјno proslavila stogodišnjicu rođenja ovog velikog genija prijateljskog nam francuskog naroda, Društvo prijatelja Francuske dne 26. novembra o. g. otkrilo je svečano njegov spomenik u Beogradu, i to u Karađorđevom parku, a istog dana posle podne svečano je otkriven u Zemunu, gde je Lamarten boravio na svom putu oko 10 dana i napisao svoje utiske s puta po Srbiji, spomen-stub, dar Nj. Vel. Kralja. Bistu za spomenik u Beogradu izradio je poznatiji kipar Dolinar. Na predveče u subotu 25. novembra održana bila je u velikoj sali Novog univerziteta svečana akademija, na ko-

proslava 1 decembra u Češkoslovačkoj. Jednako, kao što se i kod nas u svim većim mestima proslavlja svake godine češkoslovački narodni praznik 28. oktobra, tako i braća Čehoslovaci u knjizi »Put na Istok«. Da bi i naša zemlja dostoјno proslavila stogodišnjicu rođenja ovog velikog genija prijateljskog nam francuskog naroda, Društvo prijatelja Francuske dne 26. novembra o. g. otkrilo je svečano njegov spomenik u Beogradu, i to u Karađorđevom parku, a istog dana posle podne svečano je otkriven u Zemunu, gde je Lamarten boravio na svom putu oko 10 dana i napisao svoje utiske s puta po Srbiji, spomen-stub, dar Nj. Vel. Kralja. Bistu za spomenik u Beogradu izradio je poznatiji kipar Dolinar. Na predveče u subotu 25. novembra održana bila je u velikoj sali Novog univerziteta svečana akademija, na ko-

proslava 1 decembra u Češkoslovačkoj. Jednako, kao što se i kod nas u svim većim mestima proslavlja svake godine češkoslovački narodni praznik 28. oktobra, tako i braća Čehoslovaci u knjizi »Put na Istok«. Da bi i naša zemlja dostoјno proslavila stogodišnjicu rođenja ovog velikog genija prijateljskog nam francuskog naroda, Društvo prijatelja Francuske dne 26. novembra o. g. otkrilo je svečano njegov spomenik u Beogradu, i to u Karađorđevom parku, a istog dana posle podne svečano je otkriven u Zemunu, gde je Lamarten boravio na svom putu oko 10 dana i napisao svoje utiske s puta po Srbiji, spomen-stub, dar Nj. Vel. Kralja. Bistu za spomenik u Beogradu izradio je poznatiji kipar Dolinar. Na predveče u subotu 25. novembra održana bila je u velikoj sali Novog univerziteta svečana akademija, na ko-

proslava 1 decembra u Češkoslovačkoj. Jednako, kao što se i kod nas u svim većim mestima proslavlja svake godine češkoslovački narodni praznik 28. oktobra, tako i braća Čehoslovaci u knjizi »Put na Istok«. Da bi i naša zemlja dostoјno proslavila stogodišnjicu rođenja ovog velikog genija prijateljskog nam francuskog naroda, Društvo prijatelja Francuske dne 26. novembra o. g. otkrilo je svečano njegov spomenik u Beogradu, i to u Karađorđevom parku, a istog dana posle podne svečano je otkriven u Zemunu, gde je Lamarten boravio na svom putu oko 10 dana i napisao svoje utiske s puta po Srbiji, spomen-stub, dar Nj. Vel. Kralja. Bistu za spomenik u Beogradu izradio je poznatiji kipar Dolinar. Na predveče u subotu 25. novembra održana bila je u velikoj sali Novog univerziteta svečana akademija, na ko-

proslava 1 decembra u Češkoslovačkoj. Jednako, kao što se i kod nas u svim većim mestima proslavlja svake godine češkoslovački narodni praznik 28. oktobra, tako i braća Čehoslovaci u knjizi »Put na Istok«. Da bi i naša zemlja dostoјno proslavila stogodišnjicu rođenja ovog velikog genija prijateljskog nam francuskog naroda, Društvo prijatelja Francuske dne 26. novembra o. g. otkrilo je svečano njegov spomenik u Beogradu, i to u Karađorđevom parku, a istog dana posle podne svečano je otkriven u Zemunu, gde je Lamarten boravio na svom putu oko 10 dana i napisao svoje utiske s puta po Srbiji, spomen-stub, dar Nj. Vel. Kralja. Bistu za spomenik u Beogradu izradio je poznatiji kipar Dolinar. Na predveče u subotu 25. novembra održana bila je u velikoj sali Novog univerziteta svečana akademija, na ko-

proslava 1 decembra u Češkoslovačkoj. Jednako, kao što se i kod nas u svim većim mestima proslavlja svake godine češkoslovački narodni praznik 28. oktobra, tako i braća Čehoslovaci u knjizi »Put na Istok«. Da bi i naša zemlja dostoјno proslavila stogodišnjicu rođenja ovog velikog genija prijateljskog nam francuskog naroda, Društvo prijatelja Francuske dne 26. novembra o. g. otkrilo je svečano njegov spomenik u Beogradu, i to u Karađorđevom parku, a istog dana posle podne svečano je otkriven u Zemunu, gde je Lamarten boravio na svom putuoko 10 dana i napisao svoje utiske s puta po Srbiji, spomen-stub, dar Nj. Vel. Kralja. Bistu za spomenik u Beogradu izradio je poznatiji kipar Dolinar. Na predveče u subotu 25. novembra održana bila je u velikoj sali Novog univerziteta svečana akademija, na ko-

proslava 1 decembra u Češkoslovačkoj. Jednako, kao što se i kod nas u svim većim mestima proslavlja svake godine češkoslovački narodni praznik 28. oktobra, tako i braća Čehoslovaci u knjizi »Put na Istok«. Da bi i naša zemlja dostoјno proslavila stogodišnjicu rođenja ovog velikog genija prijateljskog nam francuskog naroda, Društvo prijatelja Francuske dne 26. novembra o. g. otkrilo je svečano njegov spomenik u Beogradu, i to u Karađorđevom parku, a istog dana posle podne svečano je otkriven u Zemunu, gde je Lamarten boravio na svom putuoko 10 dana i napisao svoje utiske s puta po Srbiji, spomen-stub, dar Nj. Vel. Kralja. Bistu za spomenik u Beogradu izradio je poznatiji kipar Dolinar. Na predveče u subotu 25. novembra održana bila je u velikoj sali Novog univerziteta svečana akademija, na ko-

proslava 1 decembra u Češkoslovačkoj. Jednako, kao što se i kod nas u svim većim mestima proslavlja svake godine češkoslovački narodni praznik 28. oktobra, tako i braća Čehoslovaci u knjizi »Put na Istok«. Da bi i naša zemlja dostoјno proslavila stogodišnjicu rođenja ovog velikog genija prijateljskog nam francuskog naroda, Društvo prijatelja Francuske dne 26. novembra o. g. otkrilo je svečano njegov spomenik u Beogradu, i to u Karađorđevom parku, a istog dana posle podne svečano je otkriven u Zemunu, gde je Lamarten boravio na svom putuoko 10 dana i napisao svoje utiske s puta po Srbiji, spomen-stub, dar Nj. Vel. Kralja. Bistu za spomenik u Beogradu izradio je poznatiji kipar

ROSIJA - FONSIER • DRUŠTVO ZA OSIGURANJE I REOSIGURANJE • BEOGRAD

slavu 15 godišnjice naše slobode u danima od 19 do 26 novembra jugoslovenska nedelja, u okviru koje je priredena i velika jugoslovenska izložba u palati Industrijskog muzeja. U program ove jugoslovenske nedelje bila su uvrštena predavanja o našoj istoriji, o borbama za oslobođenje, o lepotama naših krajeva i o značenju saradnje Čehoslovačke i Jugoslavije, o čemu je govorio protektor ove nedelje naš poslanik u Pragu dr. Grizogono. Od Jugoslavije održao je predavanje o saradnji Jugoslavije i Čehoslovaka u italijanskim legijama naš narodni poslanik i stari sokolski borac brat dr. Pivko, koji se baš sada nalazi kao predavač na već drugoj ovogodišnjoj turneji u bratskoj zemlji.

Češkoslovačka slavi svoje umetnike.

Dva istaknutna česka umetnika, rektor umetničke akademije i slikar brat Makso Švabinski te rektor muzičke akademije i čuveni komponista br. Josip Šuk ove godine navršili su svoju 60 godišnjicu, o čemu smo već i javili. Ovaj značajni jubilej čitava češkoslovačka javnost i štampa već kroz nekoliko meseci prati velikom pozornoscu. U proslavlju njihove 60-godišnjice priredjen je niz izložaba slika profesora Švabinskog, autora i mnogih sokolskih plakata, a razna muzička udruženja s Praškom filharmonijom na čelu priredila su niz koncerata s isključivo Suvokim kompozicijama, pri čemu je bio na programu i čuveni marš »U novi život». Sada javljaju češki listovi, da je profesorski kolegij Masaříkova univerze u Brnu saglasno zaključio da podeli začasni doktorat filozofije obojici umetniku u znak najvišeg priznanja za njihov ogromni kulturni i nacionalni rad. Ovu odluku je potvrdio i nadležni ministar prosvete, pa će ova velika umetnika biti skoro promovirana za doktore filozofije.

100 godišnjica rođenja Alfreda Nobela. Na dan 27 novembra setle su se novine sviju kulturnih naroda 38 godišnjice smrti velikog izumitelja i osnivača Nobelovih nagrada, koje podjeljuje Švedska akademija nauka i umetnosti i Nobelovo društvo svake godine za najbolju delu iz fizike, literature i za rad oko svetskog mira. Pri tome su

se setili i 100 godišnjice njegovog rođenja, koja je pala 23. oktobra o. g. Alfred Nobel bio je sin bogatog preduzimaca i industrijalca, i rodio se u prestonici Švedske u Štokholmu. Posvetio se studiju kemije. On je izumitelj dinamita i nitroglicerina, ovih jakih eksploziva, pa je i osnovao svoju vlastitu tvornicu eksploziva, koja mu je donela ogromne sume. Umro je u San Remu, kamo se je bio povukao u starijim godinama. I ovaj čovek, koji je izradivao ovakva strašna sredstva, koja su ne samo služila tehnički, nego i grozotama rata, bio je osvedočen protivnika svakog rata, pa je u svojoj oporuci, prema nagrada za literaturu, kemičare i fizičare, predviđao i nagrade za one, koji bi stekli najvećih zasluga za učvršćenje mira među narodima.

Poljsko-jugoslovensko udruženje u Vilni. U cilju što boljeg međusobnog upoznavanja i što tešnijeg zbljenja medju slovenskim narodima osnivaju se naročito u novije vreme razna dru-

štva, lige i udruženja. U tome pravcu naročito uspešno deluju jugoslovensko-češkoslovačke lige u našoj zemlji i češkoslovačko-jugoslovenske lige u Češkoslovačkoj, a u istom cilju i poljsko-jugoslovenska udruženja u Poljskoj. Do sada već postoji ovim udruženjima u Poljskoj pridružilo se i novo ovakvo udruženje u Vilni, koje je osnovano na dan 12. novembra o. g. Skupština ovog udruženja održana je u domu, u kojem je boravio student maršal Piłsudski, a vodio ju je g. Valek Valeski, narodni poslanik i veliki prijatelj našeg naroda. U odboru udruženja izabrani su: kao predsednik g. dr. Viktor Maleševski, načelnik grada Vilne, za potpredsednika narodni poslanik g. dr. Stevan Brokovski, a za sekretara novinar g. Budris Budrević. Našeg poslanika zastupao je naš ataša za štampu g. Mareš, koji je tom zgodom i održao značajno predavanje o poljsko-jugoslovenskim odnosima, u prošlosti i sadašnjosti i uzajamnim zadacima u budućnosti.

Iz televežbačkog sveta

MODERNI GRADSKI STADION U DŽONU

Zadnjih godina počeli su također i francuski gradovi da podižu moderne stadione za lokalne potrebe telesnog ugozoja. Tako se je odlučilo i mesto Džon da podigne usred parka na prostoru koji obuhvata preko 140.000 m² krasan stadion, a za koji je utrošilo svetu oko 5.000.000 franaka. Stadion ima veliko igralište, okruženo s tribinama, trkačište široko 8 m, igralište za ragbi, nogometni prostor, 8 igrališta za tenis, prostrana dečja igrališta i trkačište. Tribine su iz betona, ispod kojih se nađaju garderobe i kupatilice. Stadion ima takoder i prostorije za gostonice i kavane, a i sva ostala društva imaju tamo svoje društvene prostorije. Na ovom stadionu vršiće se naredne godine slet Unije francuskih gimnasta, koji će biti povezan sa svečanošću otvorenja ove velike građevine.

STRUČNA OCENA O ZADNJEM SLETU FRANCUSKIH GIMNASTA

Ovogodišnji slet francuskih gimnasta održavao se je u Angulemu, koji pak nije bio tako posećen kao što bi se moglo pretpostavljati za ovako veliku organizaciju. U jednom od zadnjih brojeva »Le Zimnast», službenog glasila Unije francuskih gimnasta, izjavio je stručan sud o samom sletu. Prema tom sudu, bilo je učeće gimnasta vrlo maleno, jer je na sletu učestvovalo od 2000 društava, koliko ih broji Unija, samo nešto preko 250 jedinica, iako ih je bilo prijavljeno preko 500. Ali već iz samih prijava se vidi, da ¾ društava nisu pokazala niti najmanje zanimanja za slet. To je, kako se misli, posledica toga što Unija priređuje svake godine slet, što svakako loše uplije na uspeh samog sleta. Pojedini stručnjaci misle, da bi trebalo sletovite skratiti za koji dan, jer po njihovom mišljenju traju previše, što u samoj gospodarskoj krizi onemogućuje veće učeće. Razume se, da je bio i sav ostali sletski rad podvrgnut kritici, naročito pak vežbalište, takmičište i

drugo. Općenito se opaža, da stručnjaci ukrugovi zastupaju mišljenje, da bi trebalo prirediti sletove Unije u razmaku od nekoliko godina, a na kojima bi učestvovale sve jedinice organizacije pod tehničkim vodstvom saveznog načelninstva, što se je i ove godine pokazalo kao najbolje.

NAJVEĆA SPORTSKA ARENA NA SVETU

U Velikoj Britaniji, domovini sporta, nameravaju da podignu u Londonu, odnosno u Vembliju u blizini Londona, ogromnu sportsku arenu, koja bi imala velike natkrivljene dvorane, da bi se mogao sport izvoditi i zimi. Načrt obuhvata prostorije za plivanje, pesmešnje, hokej na ledu i klizanje. Na tribinama je predviđeno mesta za 50.000 gledalaca. Za plivanje podignće se naročita dvorana, koja će u sredini imati dugački bazen od 61 m, dok će unukoliko biti podignute tribine za gledače sa 8.000 mesta. Troškovi oko izgradnje predviđeni su na dva milijuna franaka.

II SVESLOVENSKE ZIMSKE IGRE U VARŠAVI 1934

Prošle godine po prvi put su priredene u Moravskoj Ostravi sveslovenske zimske igre, koje su tako lepo uspele, da se je odlučilo na održavanje daljnijih sličnih priredaba. Naredne sveslovenske zimske igre održavajuće se naredne godine u Varšavi od 2 do 4 februara uz učestvovanje svih Slovena. Uz Bugare, Čehoslovake, Jugoslovene, Poljake učestvovaće i ruski emigranti, što će ovim igrama dati zajsta pravu slovenski izraz. Takmičenja će se održavati na vežbalištu maršala Piłsudskoga. Igre priređuje varšavski Zimski sportski savez u proslavu 40-godišnjice svoga opstanka.

E. L. GANGL: MOJA POT

Nakladom i tiskom Učiteljske tiskare u Ljubljani, baš o 60-godišnjici autora, — ovog našeg jednog od najboljih omladinskih pisaca, pogotovo u slovenačkoj književnosti — izšlo je iz stampe pod gornjim naslovom 5 knjiga, dok će daljinjih 5 izdati početkom 1934 god, tvoreći tako jednu celinu, delom odabranih pripovedaka i priča za omladinu, delom manjih igara za pozornicu, a delom pesama. To su u stvari »Odabrana dela za omladinu« (»Zbrani spisi za mladino«), koja su počela izlaziti već 1909 god., a koja su bila dosada potpuno rasprodana. Stoga je i vrlo srećna bila namisao nakladnika, da za 60-godišnjicu autora ponovno izda ova

U propagandnom tednu sokolske štampe neka svaki brać i svaka sestra izvrši dužnost prema svojoj, sokolskoj štampi!

»Beogradska gimnastika ili »plehanja furuna.««

Beše to lane jednog lepog dana, t. j. upravo nije bio vrlo lep, jer se prvi veliki sneg beše rastopio tako, da su se ljudi na raskršću kod »Ruskog cara« i kod »Kolarca« morali na čamcima prevoziti; ele toga dana izjutra, dvestotin Beogradana bez razlike vere, stanja i zanimanja, pa čak i bez razlike partiskih političkih načela, dobiti postom jedno isto pismo bez kverte. Pismo je spolja izgledalo kao da je najneviniji poziv na svadbu s onim stereotipnim »čiči« će se na kolima, ali njegova sadržina i potpis na njemu behu vrlo neobični. Sadržina beše za to neobična što nije imala apsolutno nikakve veze ni s jednim od onih koja su lane u ovo doba zanimala beogradske duhove, što govorase o nečem tako heterogenom kad bi ja sad počeo da govorim o odnošajima Bratne na spram Višnju. Pomislite samo tih dvesta egzemplara toga jednog pisma govoraju o gimnastici! Pa još kakvim tonom beše napisano to pismo.

Završetak ovoga pisma kazivaše je da beče opećao pomoći ostvaruju ove ideje, javljaše da su već i statuti za novo društvo izradeni, i pozivaše na sastanak za konstituisanje društva koj je imao biti 20-tog decembra prošle godine u dvoranama hotela kod »Srpske krune«.

Još neobičnije i od same sadržine pisma, behu imena koja su bila potpisana na tome pismu. Kad se pomisli, da je lane u ovo doba borba naših političkih partija bila strašnija od borbe između Montekija i Kapuleti, besnija no između Orzinja i Kolona, razdražnija no između Velfa i Gibelina, onda će se lako pojmiti da je munogim čitatocima onoga pisma bilo ne samo neobično već i čudnovato kad su videli da su na njemu potpisani pravci sviju partija bez razlike. Ljudi, koji su godinama tvrdili da im se načela razlikuju kao nebo i zemlju, koji su se u novinama, skupština, zborovima, knjigama i brošurama borili na život i na smrt, koji su se zbog te borbe možda i mrzili, i ako se u životu nisu sastali i razgovarali, a možda baš i s toga, jer bi se inače možda sporazumevali, ti politički antipodi behu našli jedno parče štampane hartije, na koje su mogli da stave svoja istorijska imena, sasvim miroljubivo jedan do drugoga! Takav fakt u vreme kada je smatrano kao izdajstvo političkih načela ako čovek na sokaku skinje kapu pred kakvim uvaženim čovekom iz protivničkog logora, beše doista interesantan. Oni dušboki političari, koji u svakoj i najma-

njoj sitnici znaju naći njen ogromni politički smisao, odmah su uzviknuli. U ovome je gimnastika samo maska! Ovo se spremi nekakva ogromna fuzija, da li zbog velike skupštine ili da se načini front prema... to ćemo videti! Ova intrigra nije loše zamišljena. Hm, hm! —

Drugi je sigurno držao ovakov monolog.

— Moram otići na taj miting. Istina, meni je sasvim svejedno, hoće li se ustanoviti to komedijsko društvo ili ne, ali hoću da vidim kako će g. Iks sa g. Ipsilonom da seda jedan pored drugoga, da li će da se razgovaraju?... O ta to će da bude lepsće od svakog pozorišta! —

Ele blagodareći nešto faktičnom interesovanju za gimnastiku i nešto pikantnosti u potpisima sazivača, 20. decembra pr. g. behu obe dvorane na I-om spratu »Srpske krune« pune gostiju, i to kakvih gostiju! Redak je kod nas zbor na kome ima tako mnogo odličnih ljudi, kao što ih je na tome mitingu za osnivanje gimnastičarske družine. Tu beše ministara, aktivnih, bivših i budućih, pravih oprobanih državnika, a beše i gdekoj veličanstven začetaka budućih državnika, tu beše državni savetnici i učitelji osnovne škole, bogatih trgovaca i siromašnih naučnika, članova najviših zemaljskih suda, a pored njih beše i velikih neprijatelja svih pisanih zakona, profesora velike škole koji grade nauku, i žurnalista koji je na malo krčme, tu beše činovnika koji su milionima delovodnih numera preturili preko glave, a pored njih i onih ljudi, koji drže da je činovnička kasta u ljudskome društву ne samo nepotrebna već i najštetnija; tu beše oprobanih policajaca i onih koji drže da je policija jedna smetnja ljudskome progresu; ko bi ih sve izredao, sve te odlične inžinjere, lekare, hemičare, advokate, umetnike, zanatlije, mehaničare, kefedžije, trgovacke agente i t. d.

Prema ovakvo sastavljenom zboru, bili su i razgovori koji su se u pojedinim grupama vodili vrlo različni, ali svi su se ticali gimnastike. Cudnovato beše pogledati kako i gdekoj ljudi, koji do onoga poziva nisu nikad ni pomislili na gimnastiku, sada znadoše da je ocene s vrlo mnogo strana.

— Mi smo se svi, reče jedan gospodin vrlo dostojanstvenog držanja u kaputu od finog kamgarnia s multikolornim rozetom u rupici prvo dugmeta, — mi smo se svi pre desetak godina zaprepastili kad videsmo kako od malene Pruske tako reći za čas postade ogromna nemačka carevina, mi ni-

smo mogli da verujemo svojim očima kad pogledasmo kartu od Europe, kada je dar-mar beše od nje učinio onaj mali pomeranski junker, koji se danas zove knez Bismark. A znate li ko je da je državnik snage da za tako kratko vreme izvrši takvu revoluciju u srednjoj Evropi, u korist svoga naroda? — Znamo, reče jedan žurnalist, dali su mu je pruski podoficir, i pruski učitelji osnovnih škola! — Molim vas, da ne govorimo u figurama! — reče dostojanstveni gospodin. Ta vi valja ne ćete dokazivati da je gimnastika vrskrsla sveto rimsko-nemačko carstvo? — odgovori žurnalist, malo srdito.

Ta misao nije tako absurdna kao što vam izgleda — nastavi prvi. — Nemački narod počeo je svoju ogromnu snagu s kojom danas raspolaže, i s kojom je čak iz Berlina mogao da rešava hoće li srpska vojska ostati u Trnu i na Kosovu ili ne — jedino iz svog harmoničnog obrazovanja, iz toga što je od prošloga veka na ovamu savršeno podjednakom brigu vodio kralj, a na svom umnom tako i o svom telesnom razvitku. Svaka od onih seksen sekiz državica, u koje je taj narod bio podelesen, pa makar ona mala bila kao naš Topčider, imala je svoj rođeni univerzitet, svoje škole, svoja pozorišta, svoje pevačke, streljačke i gimnastičke družine, svoja društva za plivanje, i veslanje, klizanje po ledu i t. d. Škole su učinile da je obrazovanost, polazeći iz mnogo centara, postala ne samo intenzivna, već i ekstenzivna, ona je prodirala u masu naroda, a sve ostale ustanove za telesno razvijanje, koje su dotele da toga da nadas broje stotinama hiljada članova, učinile su da telesna snaga i izdržljivost naroda nije zaostajala iza umne. Sve to skupa, harmonično razvijeće tela i duše, učinilo je da kada danas pogledate jedan bataljon nemačke vojske vi ne znate čemu više da se divite, da li džinovskom uzrastu i snazi svakoga vojnika ili njegovom znanju. Ja se sećam jednoga fakta iz velikog nemačkog rata, koji je vrlo karakterističan za ovo poslednje, bilo je po više redova u vrstama nemačkog landvera, koji su posle svake bitke, u kojoj su se tukli kao lavo, iz sred bivaka pisali dopise svojim novinama i to na sanskrtskom jeziku.

— Ono znate, uplete se u razgovor jedan pedagog, što se tiče narodne prosvete, ja se nadam, da nam niko ne može predbacivati da za ovo 50 do 60 godina od kada na novo imamo svoju državu, nismo uradili za prosvetu sve što smo mogli. Mi smo istina

polako, ali smo trajno išli napred. Procenat pismenih ljudi u narodu već je priličan i s godine u godinu silno raste, naša književnost može bez zazora da se uporedi s književnošću svih onih naroda, koji su imali s nama jednaku političku sudbinu, a naš javni politički život uzima sve življe i veće razmere. — Sto se politike tiče, umesna se jedan strašan partizan u razgovoru, to imate pravo. Gledajte samo kako g. Iks pali g. Ipsilonu cigaru, kako se lepo razgovaraju, ali svima drugim pametnim ljudima mora biti prijatno kad vidi da politički protivnici žive u odnosima obrazovanih ljudi. Al vi nas predistete u vrlo zanimljivom razgovoru. Dakle, g. pedagože, ja priznajem da se u Srbiji prilično radi na narodnoj prosveti, iako možda ne onako i onoliko koliko se moglo i koliko je trebalo. Ali recimo da je onako kao što vi kažete. Pa to je tek polovina onog harmoničnog narodnog obrazovanja o kojem je govorah. To je samo bilo starašnje za umni razvitak, a jesmo li ne toliko isto, ali bar nešto uradili za telesni razvitak?

— Pa jesmo, reče pedagog, koji poče da dolazi u vatru, ima skoro dva deset godina kako je gimnastika uvedena kao redovan predmet u našu srednju š

tepa delca, sada u novom izdanju lično opremljena od samog autora, a čiju vrednost u novom izdanju uvećaju i vrlo uspele ilustracije brata prof. Saša Šantala.

Ovim delima, u kojima autor iznosi zanimljive dogadaje i opažanja iz slovenačkog, belokrajskog kraja (odakle je i autor), njegova života i njegovih ljudi, začinjavajući ih mnogim lepim mislima i refleksijama, provejava u topla i neodoljiva ljubav prema rodnoj gradi i bašta velika ljubav prenela je taj siromašni ali živopisni i lepi kraj, njegove male i pripreste ali čestite ljude i njihove sitne dnevne događaje na papir tako uverljivo, snažno i živo, da nam se ta delca čitajući ih priljubljuju uz dušu. Pored toga, odličan jezik, te laki, urođeni plastični pripovedalački stil autora čine ova delca još privlačnijima i daju im naročitu vrednost. Omladina — slovenačka i ona koja vlasta slovanačkim, a i mnogi odrasli — u ovih pet knjiga »Moja pot« načiće neosporno mnogo književnog užitka pri odabiranju i čitanju lepe književnosti, kojoj su ova delca, zaista lep i bogat prilog.

Knjige se naručuju kod Učiteljske tiskare, Ljubljana, uz cenu za svih 5 knjiga u tvrdom, elegantnom povezu od Din 160.—, a svih 10 stajače Din 320.—. Mogu se dobiti i na mesečnu otplatu po Din 32.—.

STJEPAN ROCA: ISTINA POBJEDUJE

Dramatska slika u jednom činu za sokolske pozornice, Split 1933.

Naš poznati radnik na polju pučke prosvete i Sokolstva br. Stjepan Roca, prosvetar Sokolske župe Split, posle prvog svog nadasve uspeleg pozorišnog komada »Duh Sokolstva«, evo naše i opet obdario jednom lepotom dramatskom slikom za sokolske pozornice, koja je napisana povodom poznate poslanice protiv našega Sokolstva.

Radnja u ovoj slici prilično je dobro obrađena. Razvija se s mnogo dramatske živosti, koja će prikazivanjem na pozornici zastalno polučiti pun uspeh, a pogotovo budu li ju igратi izrađeni diletantri, koji će, naročito u dijalozima koji se redaju u sredini slike među dvojicom prestavnika s protinim mišljenjem, morati mimikom i diktijom podati taj dijalog tako uverljivo, da će gledaoci održati u stalnom interesu i budnoj pažnji. Možda se u

ovome delu dijaloga slike oseća neka kadencija, ali dobrom glumom može da se baš i taj deo izvršno iznese i oseti poanta dela.

U glavnem, ova je dramatska slika posveta uspeli; ona je dobra i korisna ne samo sa sokolskog već i s opće narodnog i objektivnog verskog gledišta, i geladoci će ju primiti s najvećim zadovoljstvom. Slika je i puna jakih efekata, koji joj naročito izdižu vrednost. Nadati se je, međutim, da će u budućem autoru, nastavi li u pravcu pisanja ovog žanra, poći za rukom da savlada i još neke nedostatke, koje na pisca postavljaju teška i komplikovana dramatska tehniku.

Molitvu sokolskog podmlatka u slici komponovao je poznati naš kompozitor Mo. I. Parač iz Splita.

Na koncu knjige ove dramatske slike dodane su i slike Strosmajera, biskupa da Frane Učelinija, pok. braća don Vekoslava Spinčića i don Frane Ivaniševića, uz njihove krasne i značajne prigodne misli i reči o značenju u lozi Sokolstva u našem narodu, kao i divna pesma »Sokolu« od Silvija Strahimira Kranjčevića, da bi se delu što jače podvukla njegova tendencija, a što je i vrlo srećno pogodeno.

Preporučamo najtoplje za sve sokolske pozornice.

KALENDARIĆ SOKOLSKA OMLADINA ZA 1934 G. UREDIO E. L. GANGL

U nakladi Jugoslovenske sokolske matice, u vrlo ukusnoj opremi, izšao je kalendarić za naše najmlade Sokolice i Sokoličice, koji, pored ostalih slika, na prvoj strani krasni odlično uspešna slika starešine Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije. Njegovog Visočanstva Prestolonaslednika Petra u sokolskoj odori. Kalendarić je vrlo lepo i u praktičnoj opremljen na način da će osobito korisno poslužiti našoj dragoj sokolskoj deci. Ukrasne vinjete u kalendariju izradio je naš poznati umetnik br. Oton Gaspari. Tisak Učiteljske tiskare, Ljubljana.

Cena kalendariju je Din 2.— po komadu.

»DEČJE TELESNO VASPITANJE«

Izašao je 1 i 2 broj novoga lista »Dečje telesno vaspitanje«, namenjen našem učiteljstvu osnovnih škola kao uputstvo i vodič za sprovođenje fi-

zičkog obrazovanja dece u svojim školama. Kako list izlazi svakog meseca, donosi teorijska znanja o tom predmetu i metodičku razradu za njegovo praktično sprovođenje, raspoređenu za svaki mesec i svaki razred po propisanom nastavnom planu. — U programu lista i pokreta koji je s njim vezan: da unutar učiteljskoga stališta stvari organizaciju u kojoj će se učiteljstvo stručno upoznati s principima i metodikom fizičkog vaspitanja dece po metodama jugoslovenske škole. — Nastavni plan i program telesne vežbe po sokolskom sistemu u osnovnoj školi. — Pravilnik otseka za fizičko vaspitanje u sreskim učiteljskim organizacijama. — Praktična metodika: rad u mesecu septembru, oktobru i novembru od I—IV razreda. — Sokolstvo i škola. — Sport. — Skautizam. — Razvitalak dečje gimnastike kod drugih naroda. — Literatura za školske prirede. — Razno.

I 2 i 3 ovaj broj donosi: Pokret i organizacija fizičkog vaspitanja među učiteljstvom jugoslovenske škole. — Nastavni plan i program telesne vežbe po sokolskom sistemu u osnovnoj školi. — Pravilnik otseka za fizičko vaspitanje u sreskim učiteljskim organizacijama. — Praktična metodika: rad u mesecu septembru, oktobru i novembru od I—IV razreda. — Sokolstvo i škola. — Sport. — Skautizam. — Razvitalak dečje gimnastike kod drugih naroda. — Literatura za školske prirede. — Razno.

List ureduje brat Dušan M. Bogunović. — Godišnja pretplata iznosi 30 Din, a šalje se izravno na urednika »Dečje telesno vaspitanje« Zagreb, Bogovićeva ul. 7. — Toplo ga preporečamo. — S. G.

IZ UREDNIŠTVA

MOLIMO SVE BRATSKE JEDINICE NA NAM O D M A H P O ŠALJU SVOJE IZVEŠTAJE O PROSLAVI 1 DECEMBRA, KOJI TREBA DA BUDU — OBZIROM NA VEMA OGRANIČENI PROSTOR U LISTU — ŠTO MOGUĆE K R A Č I I S A Z E T I J I , JER IH INAČE NECEMO MOĆI OBJAVITI. ZA STARELE IZVEŠTAJE UOPČE NECEMO OBJAVITI.

DOPISI NEKA SE UVĒK ŠALIJU PISANI JASNO, NAJBOLJE STROJEM, NA JEDNOJ STRANI I U RAZMAKNUTIM RETCIMA.

SLIKE IZ DRUŠTAVA I ČETA, ZA IZVESNO VREME, NE MOŽE MO OBJAVLJIVATI.

Svim bratskim jedinicama!

ZA PROPAGANDNU NEDELJU SOKOLSKA STAMPE RASPOSLANI SU POSEBNO SVIM BRATSKIM JEDINICAMA PROPAGANDNI LETCI O SOKOLSKIM LISTOVIMA I KNJIGAMA.

volji, — a time će — kako su učitelji i onako pioniri nacionalne i sokolske misli u celoj našoj državi — doprineti da i Sokolstvo u našim selima i pokrajima dobije i valjane i stručno izobražene, ne samo prosvetne, nego i tehničke radenike; i to tamo gde su nam takovi baš i najpotrebniji.

I 1 i 2 ovaj broj donosi: Pokret i organizacija fizičkog vaspitanja među učiteljstvom jugoslovenske škole. — Nastavni plan i program telesne vežbe po sokolskom sistemu u osnovnoj školi. — Pravilnik otseka za fizičko vaspitanje u sreskim učiteljskim organizacijama. — Praktična metodika: rad u mesecu septembru, oktobru i novembru od I—IV razreda. — Sokolstvo i škola. — Sport. — Skautizam. — Razvitalak dečje gimnastike kod drugih naroda. — Literatura za školske prirede. — Razno.

List ureduje brat Dušan M. Bogunović. — Godišnja pretplata iznosi 30 Din, a šalje se izravno na urednika »Dečje telesno vaspitanje« Zagreb, Bogovićeva ul. 7. — Toplo ga preporečamo. — S. G.

Naš pravi domaći izdelek

519-11

IZ ŽUDA I DRUŠTAVA

Župa Beograd

SOKOLSKO DRUŠTVO BEOGRAD VII

Ovo mlado društvo priredilo je 4 novembra o. g. »Zmaj-Jovino veče« u svojoj vežbaonici u domu »Privredni«. Pored večeg broja recitacija Zmaj-Jovinih pesmica bilo je više točaka vežbica i na kraju je izveden pozorišni komad »Sarane«.

Vežbanje je bilo s malim izuzetci ma vrlo dobro.

Posebno program bilo je veselje, za koje je vreme sviralo orkestar Sokolskog društva Beograd VIII.

Prisustvovao je veći broj Sokola i ostalog građanstva. M. J.

SOKOLSKO DRUŠTVO RUMA

Sokolovo društvo Ruma održalo je društveni prednjački tečaj od 27. septembra do 14. oktobra. Voda tečaja i

glavni predavač bio je župski putujući prednjački brat Feodor Gopurenko, a prednajala su još i sledeća braća: dr. Petar Jović, Miloš Vorkapić i dr. Stevan Suvajčić. Ukupno je bilo 68 časova, a redovno slušalaca 20 i to: članova 15, a članica 5.

Istovremeno održavan je i tečaj s naraštajem, gde su predavači bili ista lica. Održano je ukupno 34 časa s 9 naraštajaca i 6 naraštajki. Oba su tečaja potpuno uspela.

Na završetku tečaja vršeno je ispitivanje slušalaca, da bi se videlo stičeno znanje. Posle toga bila je mala zakuska i poselo.

Zupa Celje

SOKOLSKO DRUŠTVO HRASTNIK

Prosvetni odsek je priredil u pretekliem mesecu spominsko obletnico

Naša sokolska štampa je naše najuspešnije propagandno i vaspitno sredstvo, ona je i naše najmoćnije oružje u obrani!

troje, četvero dece... Kako koja generacija devojaka dalje, ona je sve sitnija rastom, sve slabija telesnom snagom i izdržljivošću, a sve bogatija osjetljivim živcima, histerijom i svima drugim nesrećama tako zvane »gracilne konstitucije«. Kada po neki put odem na ples ili na selo, ja bi čisto plakao gledajući kolišni su devoje danas na polici, kakve se liliputanke danas zovu udavaće!

Ceo auditorijum staroga doktora prsnu u smeh.

Nije to ništa smešno, nastavi starač ozbiljno, naprotiv za mene je vrlo žalosno. Ja sam za trideset godina mogao lekarske prakse u Beogradu imao prilike da zavirim u skoro svaku kuću, i hoćete li mi verovati da danas u celoj našoj prestonici nema više nego tri, i u svom velim tri žene, koje su rodile i odrhnale po dvanaste dece i ostale žive zdrave, a to je pre 30 do 40 godina bio vrlo običan fakt. Naprotiv mogao bi vam navesti stotinu primera iz poslednjih desetak godina moje prakse, gde su mlađe i lepe devojke čim su se udale, odmah posle prvog deteta počeće venuti, kašljati, i za godinu dve dana bednoga života menjati, i u svom velim tri žene, koje su

nja, koja niču iz takvog zemljista, no se u sebi kliču boležljivosti. Poznato je da devojka deset puta više boluje nego mladici od ovih bolesti: opšte slabosti mišića i živaca svih vrsta nevralgija, malokrvnosti i ljakemije, kržljavosti, uzanji i tesnih prisija, raznih iskrivenjnosti kičmenoga stuba. Uzrok za ovo češće bolovanje ženske omladine nije u tome, što bi organizacija ženskog tela bila slabija od one u muškinja, već u tome što se u vaspitanju ženskinja prenebregava suštveni fizički element, naročito u vremenu koje je najvažnije, upravo sudobnos za njegovo telesno razviće, a to je od 6—15 godina života. Dokle je dečaci slobodno, ako nemaju redovitih časova gimnastike, da trče, skaču, pužaju, u opšte da se slobodno kreću, te tako im telo u inekstiktivnim igrama jača, dotle devojčice ne uživaju blagodati tih slobodnih kretanja, bilo s neznanja, bilo zbog naopako shvaćene pristojnosti. Ženska deca i devojčice, morati mimikom i diktijom podati taj dijalog tako uverljivo, da će gledaoci održati u stalnom interesu i budnoj pažnji. Možda se u

skinja, samo naravno valja o svemu tome voditi računa u metodi po kojoj valja ženskinju predavati gimnastiku. Vežbanja se moraju udesiti prema faktočnoj telesnoj snazi, razumevanju i godinama učenica. Slobodna, vrste na vežbanju i gimnastičke igre moraju doći na prvo mesto. Od vežbanja na spravama valja izostaviti ona, koja iziskuju velika telesna naprezanja, koju su opasna, ili koja vreduju žensku stidljivost. Učitelj treba da zna da devojke ne mogu uvek imati pred očima krajnji cilj gimnastikanja, te da za ljubav tog cilja ne može od njih tražiti konzervantan rad, već on mora čestom promenom figura, veseljem i šalom održavati u svojih učenica volju za ovaj posao. Osim toga on mora paziti da svaki njihov pokret bude pristojan i dopadljiv.

Mi smo godinama posmatrali rezultate ženskog gimnastikanja po ovim načinima u ono nekoliko, na žalost još malobrojnih privatnih vežbaonica, i možemo reći, da su ti rezultati prsto sjajni. Bleda slabunjava stvorenja, koja su se sama od sebe snabivala, tako im gadno beše držanje, poseđa rumene, krepke i okretnе devojke ponositog hoda i držanja, da ih je milina pogledati.

Mi se, dakle, iz dubine duše pripređujemo predlogu da se zavede obavezna gimnastika za sve ženskinje od 6—15-te godine.

I do 25 i do 45-te i celoga života dodata bih ja, viknu onaj mlađi lekar.

Sve je to lepo i krasno, reče onaj gradanin staroga kova, ama zar ja da pustim moju ženu ili kćerku da se, onako u suknjama...

Izvinite molim, upade mu u reči stari doktor, ženskinje rade gimnastiku svagda u naročitom odelu, prostranom i do kolena dugačkom kaputu i u šalvarima...

To, to, šalvare, reče gradanin, znam ja njih još dok je ceo dorčol bio pun Turaka — ck, aja! — i on ode dalje.

U taj mah jedan od sazivača ovo-ga zboru zazvoni i oglasi da je sastanak satnik, to je razveden, svačak je gledao da nade nekako mestance može sesti da sluša.

Miting najzad izabra sebi presednika i to u licu onoga poštovanog dojedena naših umetnika, kobji je ne samo prvi počeo u Beogradu interesovati ljudi za životpis, skulpturu, umetničku muziku i notno pevanje, nego koji je ujedno još pre dvadeset i pet godina osnovao prvu privatnu družinu za gimnastiku u Srbiji.

Zatim je jedan od sazivača govorio besedu o važnosti gimnastike. U prvoj polovini te besede behu više ili manje one iste misli koje smo čuli gde se pretresahu pre nego što je miting otvoren, za to možemo preskočiti taj deo besede.

Pošto je ocrtao dosta crnim bojom sadašnje stanje zdravlja u našem narodu, besednik je ovako nastavio:

»Ovdje nije mesto da govorimo o uzrocima tih pojava. Ja sam na drugom mestu pokušao da iznesem nekoliko higijenskih uzroka njihovih; ovde će samo napomenuti jedan od najglavnijih, a to je užasna nesrazmjerica između rada telesnog i hrane kod seoskog stanovništva, i grozna zabataljnost telesnog razvijanja kod varoškog stanovništva. Istina ovog poslednjeg ima dosta

koroškega plebiscita, 16. t. m. pa Ganglov večer.

Proslavo je otvoril brat starosta Groznik ter prečital brzojavko, ki je namenjena slavljencu. Slavnostno besedo je imel prosvetar br. Mahkota, nakar so sledile recitacije Ganglovič pesmi in odломka iz njegovih brošur. (Sodelovali s. Paternoster, br. Čauder in Vola.) Nato je Glasbeno društvo pele Adamičevče »Barčičoc, končno pa moški zbor prav lepo in ubrano »Vencak narodnih«. Vodil je in harmoniziral br. Čauder.

Skromna, pa lepa proslava, a odziv članstva škandalozan! Izgleda, da nekateri namenoma bojkotirajo svojo stvar. Več zavednosti in discipline, bratje, pa manj godnjanja. Za vzgled nam naj bodo nasprotviki. Ti čislajo svoje velmože!

Župa Ljubljana

LJUBLJANSKI SOKOL

Lutkovno gledališče Ljubljanskega Sokola priredi v petek 1. dec. v Narodnem domu (vhod z Bleiweisovo ceste) proslavo narodnega praznika za mladino. Na sporednu, nagovor br. staroste, deklamacije naraščaja, alegorična igra »Prebjenje« v 3 dejanjih. Začetek točno ob 16. uri. Vabljeni vse!

Miklavžev nastop Ljubljanskega Sokola se bo vršil 5. dec. v Narodnem domu ob 16. uri za otroke, ob 20. uri pa za odrasle. Za zvečer je članstvo pripravilo popolnoma nov nastop Miklavža pri katerem nastopijo telovadci in telovadke z simboličnimi vajami hudičev in angeljev. Preprodaja vstopnic za članstvo samo do 4. XII. v pisarni Ljubljanskega Sokola.

SOKOLSKO DRUŠTVO SODRAŽICA

Naše Sokolsko društvo je priredilo dne 12. nov. svečano proslavo 60-letnice br. Gangla, I. zam. staroste SKJ, ki je odlično uspel. V lepo okrašeni dvorani je poleg br. staroste Oberstarja, ki je imel tej redki slavnosti posvečeno lepo predavanje, nastopila naša sokolska mladina z izbranimi deklamacijami, pesnitev br. Gangla, nakar so sledile telovadne točke ter nastop moškega zborja. Za srečnost je vladalo med članstvom veliko zanimanje, poleg tega pa tudi med

ostalimi občani, tako da je bilo prisotnih do 300 ljudi.

Dne 19. t. m. je gostoval na našem odru Dramski odsek Sokola iz Ribnice z igro »Maškerada«, ki so jo naši vrlji Ribničanči zelo odlično izvedli, saj smo tudi videli same preizkušene in starejše diletanate, tako da smo bili prav zadovoljni.

SOKOLSKO DRUŠTVO GROŠUPIJE

Naš Sokol je kot prvo predstavo letošnje gledališke sezone vprizoril 19. nov. Meščovo dramo: »Mati«, katere uspeh je bil prav zadovoljiv, tako v moralnem, kakor tudi v gmotnem oziru.

Igralci so se v svoje vloge poglobili. Uspeh drame je bil tako velik, da je mnogo ljudi posetilo predstavo kar dvakrat.

Župa Maribor

SOKOLSKO DRUŠTVO HOČE

Naš dramatski odsek je vprizoril v nedeljo, dne 12. nov. t. l. Nikodemijev trodejanko »Učiteljica«. Režijo je oskrbel s. Apihova. Igra je potekala od začetka do konca gladko, vse vloge so bile dobro zasedene in izbrano izvedene. Glavno vlogo učiteljice je odigrala sama in to tako dovršeno, da je sledil vsakemu dejanju od navozega občinstva buren aplavz. Ker odiide s. Apihova v kratkem na novo službeno mesto v Ljutomer, je to bila pri nas zadnjina predstava, pri kateri je ona sodelovala. Zato je bil obisk neobičajno številjen ter je občinstvo pokazalo, kako je bila ona pri nas vsestransko prijubljena.

Spomenica I pokrajinskog sleta Saveza SKJ u Ljubljani

Upozoravamo sve bratske jedinice, pa i braću i sestre, da krajnji rok za pretpisano na Sletsku spomenicu ovogodišnjeg I pokrajinskog sleta Saveza SKJ u Ljubljani ističe 5 decembra o. g. Od broja prijava zavisi, da li će se ova Spomenica uopšte izdati, jer je do sada broj prijava još minimalan!

Ljubljanski Sokol

Naše Sokolsko društvo je priredilo dne 12. nov. svečano proslavo 60-letnice br. Gangla, I. zam. staroste SKJ, ki je odlično uspel. V lepo okrašeni dvorani je poleg br. staroste Oberstarja, ki je imel tej redki slavnosti posvečeno lepo predavanje, nastopila naša sokolska mladina z izbranimi deklamacijami, pesnitev br. Gangla, nakar so sledile telovadne točke ter nastop moškega zborja. Za srečnost je vladalo med članstvom veliko zanimanje, poleg tega pa tudi med

Župa Osijek

ZUPSKI PREDNJAČKI ISPITI

Zupski prednjački ispit položili su dana 11 i 12 novembra 1933 braća Rudolf Ladenzauer iz Županje, Stevan Makšiš iz Erdevika, Marin Bučkalović iz Vinkovaca i sestre Josipa Bukvić iz Osijeka g. g. i Kajka Tomić iz Osijeka d. g. Ispitnoj komisiji je pretsedavao br. M. Vojinović iz Beograda.

SOKOLSKO DRUŠTVO VALPOVO

Pred otvorenjem sokolskog doma

Naše je društvo lane proslavilo 25-godišnjicu svog osnutka razvičem nove zastave, a eto ove godine dolazi i do svog doma! Četrt stoleća je trebalo, dok je sokolska misao u ovom kraju uhitila toliko korena, da se mogla ostvariti misao osiguranja krova nad glavom, nesmetane upotrebe vežbavnice, nezavisne sokolske radionice — ostvarenja vlastitog Sokolskog doma!

Kada je 1907 godine osnovan u Valpovu »Hrvatski Sokol«, radio se u iznajmljenim privatnim prostorijama, u sobama, koje su malo uvećane uklanjanjem kojeg zida, a leti na Toplicama i u privatnom dvorištu. Društvo se za vreme od jedva 2-godišnjeg rada do 2 puta selilo, dok nije 1909 godine svaki rad i zamor, jer nije bilo nikoga, koji bi tehnički vodio društvo. To je društvo imalo efemeran značaj, ali svaki je počeo težak!

Posle prevrata 1920 godine nastojanjem braće Sarčevića (sada u Varešu) i Červenke (sada u Virovitici) skupljene su s raznih tavanica i kojekavih šupa sve sprave i delovi društvenog inventara, društvo je obnovljeno i reorganizованo prema odredbama novosadskog sokolskog sabora. Počelo se vežbati leti vani na Toplicama, a zimi dozvolom tadašnje zemaljske vlade u školskoj sobi u Pelješčevićevoj ulici. Na upravu društva pridolazi pomalo novo pokolenje — mlađi, koji ga vode napred — jugoslovenskim pravcem. Nabavljaju se fanfara, koja ima da služi izvorom materijalnih sredstava za gradnju doma — u budućnosti. Ali taj je račun bio loš — fanfara je bila što dalje to manje aktivna i sve več teret društva.

Doskora započeo protivnici jugoslovenstva bacati društvo klipove pod noge. Vlasnik Toplica otkazuje nam pravo vežbanja na Toplicama, a u općinskom odboru čuju se sve češći i

nasrtljiviji glasovi, da nas se izbaci iz škole. Položaj postaje opasan! I kada je hajka dosegla vrhunac, društvo je u svakidanjem neprekidnom radu ipak toliko ustaljeno i u borbi več toliko očišćeno, da pokazuje najveći otpor: 1928 godine nekoliko svesnih članova daruje društvu prve veće svote potrebne za otкуп parčeta zemlje — i društvo kupuje na periferiji mesta za 10.000 Din zemljište s nekim starim podrumom u nameri, da tam uredi letnje vežbalište i kasnije podigne svoj dom. Kako se doskora pokazalo, da je to mesto veoma nepodesno za tu svetu, zemljište je izvanredno povoljno prodano, a unovčena svota i ostali sakupljeni novac uloženi u štacionicu.

U takvom stanju ulazi celokupno društvo u Soko Kraljevine Jugoslavije. Vežba se, doduše, i dalje nesmetano u sve nepodesnijoj školskoj sobi, a leti na uskom i nezgodnom školskom dvorištu, ali novim vremenom razmehani rad traži svoje! 1931 godine kupuje društvo dosta povoljno kuću u potkućnicu od jednog svog člana u Strosmajerovo ulici, nedaleko središta mesta, van dosegla dramske prašnine, među samim vrtovima. Doskora se dvorište i bašta pretvara u prostrano letnje vežbalište, a kuća se adaptira za društvene svrhe: ureduje se svačionica, soba za sednice, stan čuvara i t. d. U štacionici je još ostala polovina uložene glavnice, koja nije dostajala za podignuće same sokolske dvorane. U dobar čas prilazi nam u pomoć općinski odbor, koji stvaren važnosti i blagotvornosti sokolskog odgoja za napredak omladine votira kroz 2 godišnjeg rada po 20.000 Din za gradnju Sokolskog doma. Ta je pomoć omogućila da se započne gradnjom sokolske dvorane. Kada je početkom leta 1932 demontiran lovački dvorac Jelengrad kod Petrijevaca, nabavljen je odande vrlo povoljno več deo građevnog materijala, a vagon kreča podari nam brat Franjo Dlouhy, arhitekt iz Osijeka.

I tako započe s jeseni gradnja, koja bi pred zimu stavljenia pod krov. Tečajem ove godine udešavljana je po malo unutrašnjost same dvorane, izvršeni su stolarski, staklarski i ličilački radovi. Ove jeseni počastio je naš dovršeni dom svojim posetom ban Savske banovine brat dr. Ivo Perović, koji je doznamom pripomoči iz banovinskih sredstava omogućio, da se ta dvorana može več ove zime upotrebljavati za sokolske svrhe.

Dvorana je iznutra 18 m duga, 9 m široka i 5 m visoka, parketirana, danje svetlo dobiva kroz 7 visokih prozora i 2 staklena vrata, ima ugraden pozornicu, ispod koje je prostrana i zračna svačionica. U domu se nalazi još uređovnica, zbornica za sednice, stan čuvara, pretoblje i malo stubište. Do sada je za dom izdano oko 160.000 Din. Sam dom još uvek nije posvema gotov, nedostaju mu hijienski uređaji vanjsko zbuhanje, fasada i još dosta toga! Ali pošto su iscrpljena sva novčana sredstva, ne možemo još za sada pristupiti potpunom dovršenju doma. No, kako je sama dvorana već sada u tom stanju upotrebljiva za svagdani rad i za održavanje priredaba, to će društvo na sam sokolski praznik 1. decembra na svečani način otvoriti taj svoj dom.

SOKOLSKA ČETA BROD BRDO

Sokolska četa Brod Brdo proslavlja je stodvadesetgodišnjicu rođenja velikoga vladika i pesnika Petra P. Nješoša, svečanom proslavom. Starčina

Sokoli - skijaši

požurite dok zaliha traje!

Najbolje i najjeftinije kupite sve potrepštine za zimski sport i alpinistiku kod:

ALPINA D.Z.

LJUBLJANA

Tyrševa cesta 7

S k i j e

od Din 88.-dalje

Sokolima dajemo 5% popusta

Zahievajte cenik!

podružina po Srbiji, uspelo je samo toliko, da se još jedno gimnastičarsko društvo osnovalo, i to u Šapcu...

Ovaj spisak razorenih vazdušnih kula mogao bi lasno biti duži, ali ovde je i ovoliko dovoljno.

Šta je moral i »naravoučenije« naše pripovetke, jer svaka pripovetka mora da ima svoje naravoučenje.

Moral je vrlo prost i glasi ovako: »Plehane furune« se istina brzo uređuje, ali još brže ohlađe...

Što naše društvo za gimnastiku i boreњe još živi, što se uzda ne samo da će se održati, nego i napredovati, da će s vremenom biti u stanju prinjeti zdravlju našega naroda više vajde no sve apoteze na svetu, pa čak i da to, što je doživelto tu čast da na svom današnjem selu dočeka tako odlične goste, za sve to imaju da se blagodari ponajviše užvišenoj zaštiti, kojoj sva naša humanitarna i kulturna udruženja blagodare za svoj opstanak i unapredjenje, i koja je i naše još nejako društvo uzela pod svoje okrilje.

Ako, pored ove užvišene zaštite, imademo sreću da se beogradsko stanovalištvo življe zainteresuje za korisnu metu našega društva, ako bar oni roditelji, koji imaju slabanjavu decu, htedu samu pokušati upliv gimnastike i boreњa na telesno i moralno zdravlje, onda će društvo jedno od državnih gradilišta za društvenu zgradu, i ne sumnjujući da će ga dobiti, kao i onu hiljadu duka, koja joj je bila namenjena budžetom sanitetskog fonda, tražila je zadrugare u ostalim društvinama beogradskim, koja još nemaju svoga doma, te da Beograd dobije ne samo jednu novu več i lepu i korisnu javnu gradevinu, i t. d. i t. d.

Od toga doba prošlo je, evo, jedanaest meseci. Šta se ostvarilo od sjajnih očekivanja onoga idealista — gimnastičara? 80 upisanih članova raznih kategorija nije ni do danas platio svoje uloge, to znači da nam je prvi godišnji prihod bio manji skoro za hiljadu dinara, a troškovi, koji su pri osnivanju svake nove društine najveći, bili su tako veliki da bi naše društvo bilo primudreno na prvoj svojoj godišnjici obustaviti svoja plaćanja... Nade za gradilište, za onu hiljadu duka i t. d. danas su same lepe nade i ako s malo više izgleda na osnivanje... Predavanja ženskinju moralu su prestati, jer od petnaest upisanih članica nije više dolazilo na časove od 4 do 5. Od onih članova, koji su isprva počeli raditi gimnastiku, istrajala je do danas jedna trećina... U osnivanju

Ali neka se nikoli ne plasi da čemo podleći tom iskušenju. Nema ništa gorje nego kad besednik ne zna »posvirati pa za pojas zadenuti«. On govori, govoriti, ili čita i čita, zanesen svojim predmetom, a i ne vidi kako je pred njim sve manje, sve manje slušala, ne vidi da pred njim stoji samo jedini čovek s ključem u rupici, koji najzad pristupa očajnom koraku da kaže besedniku: »Molim vas, gospodine, kad svršite vašu besedu, imajte dobroto pogasiti sveće i zaključati dvoranu. Laku noć!«

Širite sokolsku štamponu

»Sokolski Glasnik«

»Soko«

»Sokolić« i

Našu Radost

starosti, pripadaju po najviše onoj klasi ljudi, koji mnogo rade muskulama, a to su vojnici, mornari i zemljoradnici. Kad bismo hteli svu higijenu svesti na jedno pravilo, ono bi glasilo: Krećite se mnogo na čistom vazduhu.

Na ovome svetu, gde ima toliko beda i nevolja, vrlo mnogi ljudi bude u nama sažaljenje. A zaslujenja oni, koji ne jedu dovoljno, kao i oni, koji se prejedu; žene bez lepotе i ljudi bez duha; slavoljupci bez pameti i pametni bez ikakvog slavoljublja; očevi bez dece i deca bez očeva; oni koji plaču; oni, koji celog veka traže znanje i t. d. Svi ti jačinji sažaljenja oni, koji ne radi u čistu, ali ima nekog kog treba još mnogo više sažaljivati. Taj neko, to je onaj, koji nikada u svojem veku nije osetio nasladu i uživanje umora.

Ima na svetu fakira, i drugih ljudi kojima je lenjstvoanje religija. Ali to je fanatizam, ludilo, ili ljudi nemaju zdravja mozga. Ali ko ima glavu na svom mestu, taj ne može težiti za tim, da živi bez posla, da nikad ne oseti umor.

Odmaranje je ideal vrlo mnogo ljudi, ali oni treba da znaju, da se odmaranja može samo umorom doći. Čovek, koji ne oseća ni častoljublja ni ljubavi, koji nema ni želja ni nade, to je kip, lešina, ali izvesno nije čovek. Potrebe, koje osećamo one su same radosti, pošto ih namirimo.

Kad bismo mogli skupiti ove sve, koji su uvek sumorni, kojima sve služi na dosad, te večito zevaju, izlečili bismo ih odmah čim

čete, brat Luka Miletic pozdravio je prisutne i govorio o svrsi proslave. Tamburaški zbor čete otvirao je pesmu »Oj Sloveni!« Zatim je prosvetar čete, sestra Ivana Kikerez, održala predavanje o Petru P. Njegošu. Da se može bolje shvatiti život velikoga vladika i dela velikoga pesnika, sestra je prikazala i sredinu iz koje je nikao i u kojoj je živio — Crnu Goru i Crnogorce. Govorila je i o najčešćem delu Njegoševu o »Gorskom vijencu«, koje ga je učinilo besmrtnim, a biser je jugoslovenske književnosti. Posle predavanja deklamovane su ove pesme: Petru P. Njegošu, Nepobedeni, Lovćen, Crnogorac Crnogorki, Jugosloven, U Sokole, Otačibini, Crnogorcev povratak, Demevina i Kolo.

Na koncu prikazana je živa slika »U slozi je spase. Proslava je završila državnom himnom. Prigodom proslave sakupljen je doprinos za spomenik Petru P. Njegošu.

SOKOLSKA ČETA MARKUŠICA

5 nov. posetio je naše selo odnosno ovomesnu Sokolsku četu veći broj Sokola-konjanika vinkovačkog Sokolskog društva. — Svrha ove posete temeljila se je u glavnom u tomu, da se iz redova članstva ove čete osnuje i otsek Sokola-konjanika.

Još na par dana pred samu posetu, osećala se i primičevala među celokupnim stanovništvom užurbanost oko pripreme za što lepsi i impozantniji doček braće Sokola, a na sam dan posete, s obzirom što u sastav sela Markušica spada i pet većih kolonija, koje su također za Sokolstvo oduševljene, i pokraj rđavog i krišnog dana, skupila se je pred opštinskom zgradom i pevačkim domom, pored članstva. Sokolske čete još i masa od svojih 1000 osoba, očekujući oduševljeno dolazak braće Sokola.

U susret gostima izaslan je veći broj konjanika omladinača članova ove Sokolske čete, a sam je dolazak gostiju, prema utvrđenom programu, najavljen pucanjem prangija.

Goste je uz klijanje sveta pozdravio s dobrodošlim pretsednikom opštine i starešinom Sokolske čete br. Dušan Babić, ističući u svom pozdravnom govoru uživanost sokolske ideje i sokolske misli. Posle toga razišli su se gosti po kućama pojedinih članova Sokolske čete, a po podne u dva sata uz prisutnost mnogstva sveta, otpočelo je davanje sokolskih vežbi, što je trajalo sve do 5 sati. Posle toga gosti su uz pratičnu članstvu oputovali u Vinkovce, dok prisutni zagrejani i oduševljeni za Sokolstvo vršili su upis novih članova.

Zupa Sušak - Rijeka

SOK. DRUŠTVO KRALJEVICA

Naše se je društvo na najdostojniji način setilo tužnog Rapala u nedelju dne 12. novembra kako i dolikuje društvo na graniči. Program je bio obilat i lepo izveden. Komemoraciju je otvorio br. prosvetar H. Kaponi, koji je istaknuo značaj sećanja na tužni Rapal. Zatim je govorio br. Modrušan, koji je naglasio kako spominjemo tek 13 Rapala, a naš je narod u prošlosti spominjač decenije i stotine godina tužni Vidovdan, dok napokon nije osvanuo veseli Vidovdan i to daje najboljejamstva da ne treba klonuti, već nadati se i verovati u vaskrs mukotrpne braće!

Starosta predlaže, a tajnik br. Lanzrath čita telegram Nj. Vel. Kralju, ministru pretsedniku, ministru za fizičko vaspitanje naroda, banu dru Peroviću, Savezu SKJ i župi Sušak-Rijeka, što skupština burnim poklicima prihvata, a osobito telegram Nj. Vel. Kralju.

Na to starosta Tončić zahvaljuje još jednom svima, pozdravlja sve i zaključuje skupštinu.

SOKOLSKO DRUŠTVO KRK † Cecilia Kaponi

Ovdje je 17 nov. umrla naša člena sestra Cecilia Kaponi, učiteljica osnovne škole i supruga profesora Josipa Kaponi. Kako je sestra Cecilia rođena otočanka i celo vreme svoga službovanja provela na otoku, a uz to marljiva i vredna učiteljica, bila je opće poznata i cenjena nastavnica. — Na sprovodu je poređ svih škola učestvovalo i celo Sokolsko društvo, koje je svojim članicama položilo na dar i lep venac s drž trakom. Prevezena je i pokopana u svom rodnom mestu Dobrinju. Mir pepelu njezinu! — S. G.

NOVO SOKOLSKO DRUŠTVO MALINSKA

Svojevremeno postojalo je u Malinskoj sokolsko društvo. Radi iseljenja mnogih izvrsujućih članova, a pogotovo radi nedostatka sposobnog i spremnog prednjaka, društvo je god. 1925 moralo da obustavi rad, dok su mnogi članovi prešli u članstvo Sokolskog društva Omišalj. Njegovi osnivači nisu nikada gubili veru, da će doći vreme, kada će Sokol malenoj, ali naprednoj i rodoljubnoj Malinskoj uskrstnuti na novi život. Nastojanjem starih osnivača i agilnim radom mlađih, vodenih po br. mesnom cariniku, Lanzrathu i učitelju Jeroniu, to se nedelju, dne 5 nov. i dogodilo. Toga dana održana je ustanovna skupština Sokola u prostranoj i lepoj dvorani hotela »Dragac«. Na skupštinu je došao delegat župe Sušak-Rijeka br. Fr. Katarinić iz Baške, iz Krka br. Uravić i br. Zuklić, a iz Baške br. Dujmović, a i drugi gosti. U dvorani sakupilo se sve, što u Malinskoj patriotski oseća sve, što u Malinskoj patriotski oseća veliki broj mladeži.

Skupštinu je otvorio i s njome ravnao do izbora starosta Ačim Tončić. On je u iscrpivom i lepotom govoru očitao da je začelo sredstvo za skupštinu, a na koncu pozvao sumeštanje, a na prvome mestu omladinu, da stupi u Sokol, prikazujući im koristi, koje će od toga crpti.

Delegat župe br. Katarinić, očitao je ideju Sokolstva i njenu uživanost, a iz njega učinio je to br. Zuklić. Oba govorova ostavila su na skupštine duboki dojam. Br. Uravić razjasnio je, na to skupštinarima tehničko uređenje Sokola i razvio metodu rada u njemu, ako hoće da napreduje. Nato se je prešlo na upisivanje članova. Uspeh je krasan: upisalo se 65 članova, od kojih 15 vežbača, a sledećeg dana daljnih 15, svega 80 i četrdesetak članova podmatlaka.

Iza upisivanja prešlo se na izbor uprave, u koju su izabrani naši najsvesniji ljudi, i to: starosta br. Rudolf Tončić, koji se je zahvalio skupštini, za sebe i druge na izboru i iskazanom mu poverenju. — Razvija program rada i običaje, da će s drugovima u upravi uložiti sve sile da podignuće Sokolstva i razvije pozitivnu radu, a u njemu, ako hoće da napreduje. Nato se je prešlo na upisivanje članova. Uspeh je krasan: upisalo se 65 članova, od kojih 15 vežbača, a sledećeg dana daljnih 15, svega 80 i četrdesetak članova podmatlaka.

Način na koji su izabrani naši najsvesniji ljudi, i to: starosta br. Rudolf Tončić, koji se je zahvalio skupštini, za sebe i druge na izboru i iskazanom mu poverenju. — Razvija program rada i običaje, da će s drugovima u upravi uložiti sve sile da podigne pozitivnu radu, a u njemu, ako hoće da napreduje. Nato se je prešlo na upisivanje članova. Uspeh je krasan: upisalo se 65 članova, od kojih 15 vežbača, a sledećeg dana daljnih 15, svega 80 i četrdesetak članova podmatlaka.

Starosta predlaže, a tajnik br. Lanzrath čita telegram Nj. Vel. Kralju, ministru pretsedniku, ministru za fizičko vaspitanje naroda, banu dru Peroviću, Savezu SKJ i župi Sušak-Rijeka, što skupština burnim poklicima prihvata, a osobito telegram Nj. Vel. Kralju.

Na to starosta Tončić zahvaljuje još jednom svima, pozdravlja sve i zaključuje skupštinu.

SOKOLSKO DRUŠTVO RAB

Sokolsko društvo u Rabu, kao i svake godine točno na godišnjicu rapskog ugovora 12. novembra održava u svojem Sokolskom domu rapski dan. Ove godine u velikoj dvorani pred sakupljenim članstvom i ostalim meštanima održala je lepo predavanje sestra Ljudmila Marčić. U svojem govoru istakla je, kako je došlo do rapskog ugovora, pa patnje i muke naše porobljene braće. Naglasila je na koncu, da svake godine na rapskom danu dade i najmanji obol za Jugoslavensku maticu.

Na dane pak od 13 do 15 nov. održan je sokolski tečaj za novo članstvo, koje će 1 decembra na sokolski praznik položiti sokolsku zakletvu. Na ovom sokolskom tečaju održana su ova predavanja: br. dr. Tomašić: O historiji Sokolstva i o Sokolskoj organizaciji; — brat Opatić: O sokolskoj ideologiji i prosvetnom radu u Sokolu; — s. Marinović: O ulozi Sokolstva u nacionalnom životu; — br. Dominis: O potrebi telesnog uzgoja žena. Tečaj je polazilo pored obveznika još i ostalo članstvo.

SOKOLSKO DRUŠTVO SUSAK-RIJEKA

U nedelju dne 11 nov. naše je Sokolsko društvo održalo u 11 sati u jutro u prostorijama »Jadran-Tončić« svoju svetcanu sednicu prilikom jubileje prvog savezognog potstarešine brata Engelberta Gangla. Pred ogromnim brojem sokolskog članstva i građanstva, starešina brat Bogomir Grkić otvorio je svečanu sednicu upravnog odbora i održao poduzi go-

vor o životu i radu omiljenog sokolskog trudbenika, jubilarca br. Gangla. Govornik je kratkim i oštrom potezima očitao jubilarčev rad, njegove velike zasluge za blženje Južnih Slovena, njegove zasluge za učiteljstvo, a napose za Sokolstvo. On je spomenuo Ganglu ljubav za našu izgubljenu grudu (baš je istog dana pala i godišnjica tragičnog Kapala), pa njegova pesnička dela. Na koncu pročitao je brozavnu čestitku, koju je društvo poslalo svećaru. S poklikom Zdravot i najlepšim željama ljubljennom starešini završio je ovu svečanu sednicu.

Prisutni su oduševljeno prihvatali taj poklik i spontanim aplauzom nagrađili govornika.

NOVO SOKOLSKO DRUŠTVO VRATA

12. oktobra o. g. održana je u našem mestu konstituirajuća skupština Sokolskog društva Vrata. Time stupa i naše mesto u red onih mesta, u kojima se blagotorno radi na korist Kraljevine i Otačibine, a po načelima velikog Sokola Tirša.

Skupština je bila brojno posećena tako, da je školska učionica bila gotovo pretesna. Sa strane bratske župe Sušak-Rijeka prisustvovan je kao župski izaslanik br. Marijan Boras, župski načelnik.

Samo društvo nastalo je na taj način, da su članovi Sokolskog društva Fužine-Vrata, koji su nastanjeni u Vratima, osnovali Sokolsko društvo Vrata, jer — uočiv klimatske prilike našeg kraja naročito u zimi — je bio otezan sokolski rad članovima Vratarima, radi udaljenosti mesta Vrata od matice u Fužinama.

Zupa Šibenik - Zadar

SOKOLSKO DRUŠTVO BIOGRAD N/M

Na trinaestu obletnicu Rapala, u nedelju 12 nov. t. g. održalo je ovo društvo komemoraciju tога дана. Komemoracija je održana u 10 sati u jutru u društvenom domu. Bilo je prisutno 50 članova. Komemorativno slovo održao je brat Ivo Mihovilović, a nakon toga je jedan naraštajec recitovao deklamaciju »Istarskoj braći«. Na koncu, uz poklike neoslobodenog braću, završena je komemoracija i prisutni su se mirno razišli.

SOKOLSKO DRUŠTVO STANOVCI

Dne 12 nov. osnovana je Sokolska četa u Banjevcima, koja pripada Sokolskom društvu u Stankovcima.

Starešina brat Miletic s bratom načelnikom i 20 članova društva s 24 dečem pod zaštamom, krenuli su u Banjevice, gde ih je dočekao lep broj mlađica i starijih banjevčana. U školskoj dvorani, koja je bila dupkom puan, rastumačio je brat Ivo Pavlaković, učitelj, prisutnima, koji je cilj i ideja Sokolstva. Zatim je brat starešina Miletic obrazložio prisutnima, koji priступaju četu, koje su im dužnosti, napominjavajući, da će se kao pravi Sokoli najbolje pokazati, ako pri nuđenim i telom pozitivnom radu, koji se zahteva od svakog člana.

Potom je izabran upravni odbor: starešina Pavlaković Ivo, načelnik Troškov Božo, prosvetar Pavlaković Ivo, učitelj, tajnik Brković Božo i blagajnik Savić Joso. U nadzorni odbor izabran je slediće: Polugubić Ivo, Savić Ivo i Krpina Jakov.

Na posletku je otkosan pozdravni telegram župe Šibenik.

Skupština je zaključena u najboljem raspoređenju uz klijanje starešini Sokola Kraljevine Jugoslavije, Kralju i Otačibini.

Kupujte zastave kod

I. NEŠKUDLA

Ljubljana, Pražakova ul. 8

518-25

Zupa Tuzla

SOKOLSKA ČETA OSJEĆANI DOBOJ

Na 18. novembra o. g. održala je Sokolska četa svoju prvu zabavu ove sezone, koja je uspela kako u materijalnom tako i u moralnom pogledu.

Program je bio sledeći: »Pozdrav na reč«, govorio je brat starešina Božo Blesić, koji je na koncu pozdravio Nj. Vel. Kralju, Nj. Vis. Prestolonaslednika i ceo Kraljevski dom, što je popravljeno oduševljenim klicajem. 2) Deklamacija: »Bog i Otačibina«, od Vojislava Ilića mladog. 3) »Venčići«, izvela ženska deca. 4) Sistematske proste vežbe i vežbe skupina, muška deca. 5) Proste vežbe članova za pokrajinski slet u Sarajevu. 6) »Novi učitelj«, sala, izvodila deca i 7) »Beograd nekad i sada«, pozorišni komad od Branislava Nušića, odigrali članovi i članice.

Sve su točke izvedene lepo i precizno, a osobito se je istakla vežba »Venčići«, jer su devojčice bile naročito obučene, a to je davalo divnu sliku. — Zabava je protekla u najuzornijem redu i narod se je razišao s velikom željom, da četa što skorije priredi opet zabavu.

SOKOLSKI GLASNIK

SENZACIJA 1933-34

"HIS MASTER'S VOICE" APARAT R 28 P

Ovaj nov superheterodin radio-aparat za primanje EVROPE I AMERIKE radi na dva područja valova i to:

100 — 214 m

(1400 — 2800 KC.)

200 — 550 m

(540 — 1500 KC.)

Izmjenična struja 220 V.

S ovim aparatom mogu se primati i amaterske emisije stanice kratkih valova

Aparat je snabdjeven s najnovijim dinamičkim zvučnikom

NEDOKUČIVA SELEKTIVNOST

NEDOKUČIV U TONU

NEDOKUČIV U CIJENI

Uz gotovo

Din 3200.-

Na otplatu

Din 3500.-

Kapara Din 1400.— ostatak u 7 mjeseci obroka po Din 300.-

